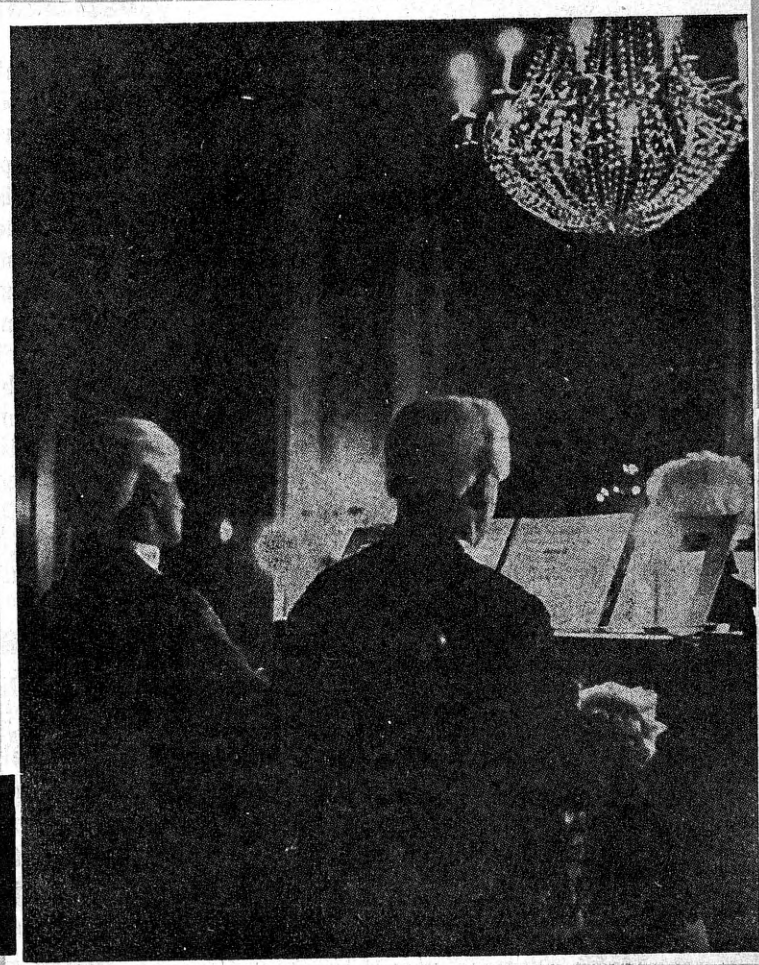

RADIO

Saatekavad
1.—7. jaanuarini 1939

Nr. 52 (398) 29. XII 1938
VIII AASTAKÄIK • HIND 15 SENTI

Kaanepildil: Mozarti-helid

Nädala saatekavast

Aasta esimene päev algab ringhäälingus hommikul traditsioonilise uue aasta tervitusega, kuigi uut aastat juba tervitati öösel, tema esimesel tunnil. Lõuna ajal kuuleme veel RR direktori ins. F. Olbrei uue aasta tervituse. Uueaasta-kontsertidest kuuleme lõuna ajal kontserti Anton Dvoraaki helitöist, muuseas ka tema sümfonia „Uuest maailmast“. Selle päeva heliplaadikontsertidest oleks mainida veel „Vokaalmuusikat operitelt“ ja „Heliplaadi-uudiseid operetivallast“ ning uudisheliplaatidelt prof. Georg Kulenkampffi viiulikontserti. Uue aasta esimesel päeval viibime veel ¾ tundi Corso-trioga ja RR orkester esitab eesti helitööde kontserti. Samal päeval tohiks rohkearvulisi ringhäälingu kirjandusliku mõistatuse lahen-dajaid huvitada P. Viidingu veste: „Millest jutustavad meie kirjandusliku mõistatuse tulemused.“

Vaatleme nüüd, mida leiame muud mainimisväärselt nädala saatekavast. Solistidest kuuleme esmaspäeval metso-sopran Agnes Amjärve, kes laulab Paolo Tosti soololaule. Kolmapäeval esitab metso-sopran Olga Lund Järnefeldi ja Merikanto laule. Neljapäeval laulab bariton Evald Oja rahvalikke viise.

Orkestrikontsertidest oleks mainida Idamaise muusika kontserti teisipäeval ja samal päeval veel Carl Maria von Weberi helitööde kontserti, milles solistina esineb Hans Höpfel klaveril. Neljapäeval mängib orkester muusikat õhtupoolikuks. Kolmekuningapäeval on õhtukontsert, milles kapitaalsetena teosena esitatakse meile Rimski-Korsakovi „Hispaania capriccio“. Laupäeval on traditsiooniline nädalalõpu-kontsert.

Rohketest heliplaadikontsertidest oleks esmaspäeval mainida Debroy Somers Bandi kontserti ja suurt popurriid Händeli helitöist uudisheliplaatidelt. Saatekava lõpeb esmaspäeval „siniverelise operetimuusika“ kontserdiga, mis on koostatud neist operetidest, mis juba pealkirjas kõnelevad printsidest, printsessidest jne.

Teisipäeval on uudisheliplaatidest kavas Gilberti ja Sullivani opereti-viise ning orkestreeritud klaveripalu. Kolmapäeval on ¾ tundi kavas harmoonika-uudispalu ja kuuleme Kardosch-lauljaid. Veel naudime samal päeval talverööme (muidugi heliplaatidelt), kuna saatekava lõpeb Beethoveni-kontserdiga, milles tuleb ette-kandele muuseas ka kuulus Kreutzeri sonaat. Neljapäevastest heliplaadikontsertidest tuleks mainida Eric Coatesi helindite kontserti ja kuni kella pool 12 öösel muusikat tantsuks ja ajaviiteks.

Reedel — kolmekuningapäeval — on keskpäeval tšembalo- ja klaverikontsert. Pärast lõunat on suur lõ-

busate moosekantide ja laulumeeste kontsert, milles kaastegevad heliplaatidel Benno Hansen, Artur Rinne, Ants Eskola, Aarne Viisimaa, kvar-tett, sekstett jne. Samal päeval on ka veel kavas saade „Mälestusi möödunud jõuludest“, milles jõulupuu välja-viimisel ringhääling meenutab oma möödunud pühade saatekava kauni-maid palasid. Saatekava lõpeb jällegi heliplaadi-uudiste kontserdiga. Laupäeval kuuleme „Lõbusaid helisid“ ja tantsu- ning pilliviise laupäeva õhtuks. Laupäevaõhtu meeleolule vastavalt on ka koostatud saade „Küla naerab“, milles esitatakse rahvanalju igast kandist ja parajat muusikat sin-na juurde.

Väiksematest ansamblitest mängib esmaspäeval kohvik „Kultase“ kapell, teisipäeval Ivanovi banjokvartett ja kohvik „Harju“ trio. Neljapäeval ja reedel mängib Corso-trio.

Nädala kuuldemänguks on Enn Irdi kuuldemäng 6 pildis „Veel kord“, mis on kavas neljapäeval.

Temal keelati ringhäälingus jutlustamine.

Hiljuti teatasime, et tuntud ameerika „raadiopreestril“ Charles Coughlinil keelati ringhäälingus jutlusta-Pildil Charles Coughlin kõnehoos.

„Raadio“ lugejatele

Kuna uuest aastast ajakirjade trükikulud trükihindade tõstmise tagajärjel tunduvalt suurenevad ja kuna meil seni ilmus pidevalt kolm raadioajakirja, mis meie oludes pole ratsionaalne, sest igal ajakirjal on paratamata kulud, mida saaks vähendada ühe ühise ajakirja väljaandmisel ja nende arvel ajakirja täielikumuks ja nägusamaks teha ning lugejatele pakkuda paremat, siis likvideerivad senised väljaandjad ülaltooduga arvestades uuest aastast ajakirjad „Raadio“, „Raadiolehe“ ja „RS“ (Raadio Saatekavad). Samast ajast hak-

kab Riigi Ringhäälingu väljaandel ilmuma „Raadioleht“ senisest suuremal kujul.

„Raadio“, „Raadiolehe“ ja „RS“ tellijatele, kelle tellimine ulatub uude aastasse, saadab Riigi Ringhääling kuni tellimisa-aja lõpuni „Raadiolehte“.

Tänades oma rohkearvulist lugejaskonda meile üles näidatud usalduse eest, palume senist lugejaskonda oma sõbralikkust ja heatahtlikkust nüüd osutada Riigi Ringhäälingu poolt väljaantavale „Raadiolehele“.

„RAADIO“.

Raadioajakirjade lugejatele

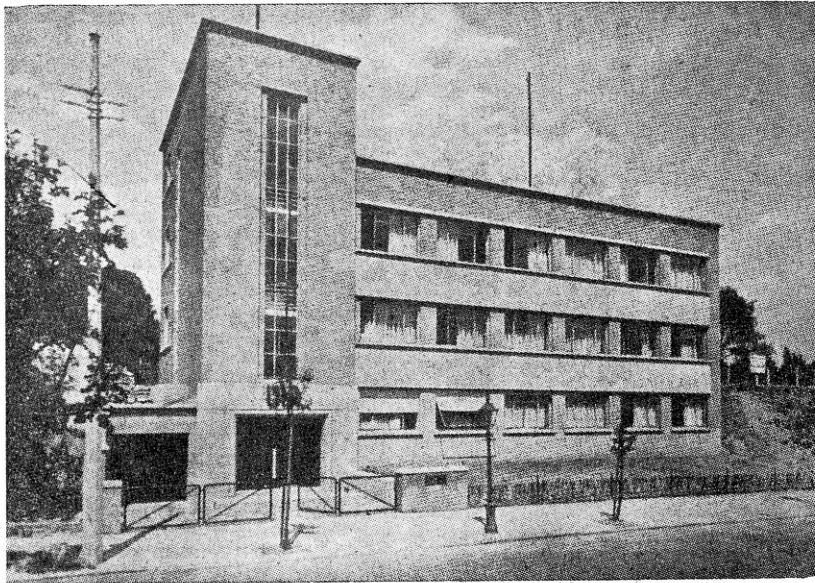
Alates uuest aastast hakkab Riigi Ringhäälingu väljaandel ilmuma ajakiri „Raadioleht“ senisest suuremal kujul, mille sihiks oleks kõigi raadiosse ja ringhäälingusse puutuvate küsimuste populariseerimine ja selgitamine, kodu- ja välismaiste saa-

tekavade ning igasuguste uudiste avaldamine jne.

Loodame, et seniste raadioaja-kirjade rohkearvuline lugejaskond koondub uue ajakirja ümber ja suhtub sellele sõbralikult ja heatahtlikult.

RIIGI RINGHÄÄLING „RAADIOLEHT“

Külaskäik eetripolitseile

Selles majas asub eetripolitsei.

Brüsseli eeslinnas, kust juba avarneb vaade talviselt lagedatele väljadele, on ühes moodses kivihoones nii ööl kui päeval valvel terve rida raadioasjatundjaid, kes kannavad hoolt selle eest, et raadiokuulajad võiksid segamatult kuulata. Tehnika viimaste edusammudega konstrueeritud aparaatidega võetakse päevas ette kuni 600 mõõtmist, mis viiakse läbi miljondik-täpsusega. Iga saatja, mis ainult õige pisut kaldub kõrvale oma õigest lainepikkusest, kutsutakse eetripolitsei poolt silmapilkselt korrale, kas siis telefoni või telegraafi teel. Kui kuulaja lülitab sisse soovitud saatja ja ükski naabersaatja tema naudingut ei sega, siis peab ta selle eest tänu ütleva eetrimaailma politseivalitsusele.

Uccles õnnistati novembri algul pidulikult eetripolitsei uus hoone. Eetripolitsei asutati 1927. a. ja alustas tööd väikeses künis. Kaks aastat hiljem üüris direktor R. Brailiard, üks Euroopa vanemaid ja vilunumaid ringhäälingumehi, villa Uccles, kus sellest peale toimusid mõõtmised. Nüüd on tähtis asutus endale saanud uue kauni kodu, mille ehitamiseks pakkusid majanduslikku abi 29 Euroopa ringhäälingut.

On omapärane, et see politseiasutis sõna tõsisel mõttes ei oma mingit politseivõimu. Ta toetub oma haruldaselt tähtsaks töös kahele momendile: kirjutamata seadusele, et üksikud riigid peavad kinni neile määratud lainepikkustest ja teiseks suurele autoriteedile, mis direktor Brailiard'il ja tema abilisel Divoire'il on ringhäälingu alal.

Kontrollasutisel on „must vihik“, kust võib kohe näha, milline saatja

on hästi kuulekas ja peab ilusasti kinni temale määratud lainepikkusest ning missugused hulguvad eetris ringi ja segavad teisi. Nende ridade kirjutaja kohalviibimisel kontrolliti parajasti Kölni saatja tööd. Vähem kui kümne sekundi kestel oli juba otsus teada: saatja laine näitas väikest kõrvalekaldumist, nii väikest, et see praktikas ei anna end tunda.

Kolmes laboratooriumis koostatakse sageduse jooniseid ja tehakse mõõtmisi ka modulatsiooni alalt. Kaks ülejäänud ruumi on jäetud lühilaine-valvele. Viimastes on töö kõige raskem ja vastutusrikkam, sest just lühilainesaatjad kalduvad õige tihti kõrvale määratud lainest.

Ükski laboratoorium ei tohi teise tööd segada. Seepärast on ruumid õige hoolikalt isoleeritud. Seintesse, põrandasse ja lakke on müüritud erilised kaitsevõrgud, akna- ja ukseraamid näitavad samu ettevaatusabinõusid, samuti ka üksikud maandatud elektrilised ühendused. Põrandad on ehitatud võnkevabalt ja betoonist alusmüürid on maapinnast lahutatud elastse polsterdusega. Suurima hoolega ja uuemate kogemuste põhjal on iseendast mõistetavalt asetatud mitmesugused vastuvõtuantennid.

Kontrollkeskus asutamisest saadik on teostatud ümmarguselt 1.200.000 mõõtmist, ümmarguselt 10.000 korral pidi valvekoht teatama saatjatele kõrvalekaldumisest laine alal. Neid korrektureid võis mõnikord viia läbi mõne minuti jooksul ja telefoni teel informeeritud raadioinsener ootas paar minutit telefonil, kui juba võidi teatada, et saatja töötab jällegi õigel lainel.

Üks päev laintekontrolli-keskuses

kestab 16 kuni 24 tundi; kuna aparaadid on viimase peensuseni viimistletud, siis vajatakse nende käsitamisel õige vähe isikuid. Peaaegu kõik lülitused sünnivad automaatselt. Hoone läheduses asub observatoorium ja ka sellega on tihe koostöö.

Oli pikk tee väikesest kuurist kuni praeguse moodsa majani. Et see siiski läbi tehti, näitab, kuivõrd vajalik on selline asutus.

EETRI LAINED PEAVAD RAHU TOOMA

Jeruusalemma saatjad korraldavad praegu araabiakeelseid kursusi juutidele ja heebreakeelseid saateid araablastele. Loodetakse, et üksteise keele mõistmisega suudetakse lähendada mõlemaid rahvusi.

„DIREKTOR“ MUGAVATELE RAADIOKUULAJATELE

Ühendriikide tehnika on nüüd küll leiutanud ringhäälingukuulajatele mugavuse tipu. Uus seadeldis, mille nimeks on pandud „direktor“, võimaldab kuulajatel aparaat lülitada sisse voodist või teisest toast. Sellist direktorit võib asetada igasse tuppa, olgugi, et me ei näe tarvidust, miks peaks sisse lülitama teisest toast vastuvõtjat.

INGLISE RINGHÄÄLINGU KAUDU EI TOHI KÕLADA ÜHTKI SÕIMUSONA!

On üldiselt teada, et Inglise ringhääling ei salli oma kavast ühtki sõimusõna ega halvustavat märkust usu kohta, mis mõnele kuulajale vahest ei võiks meeldida.

Hiljuti tuli see tõekspidamine põhimõtteliselt uuesti otsustamisele, kui saadeti kuuldemänguna ünt Cowardi moodsat pala. Selles kuuldemängus tõmmati maha kõik pisut krõbedad väljendused ja kaks märkust Püha Pauli katedraali ja piibli kohta.

Kuid lühenduste ja kärpmete tõttu kannatas kuuldemäng tunduvalt ja BBC on sellepeale teinud korralduse, mille järele rahvapärased kõnekäändud — igatahes kuni teatud kraadini — siis säilitatakse, kui nad on vältimatud dramaatilise arengu juures.

BBC UUS ORGANIST

Nagu hiljuti teatasime, otsis Briti ringhäälinguselts endale tükk aega tagajärjetult uut organisti, kuna palgatingimused sel kohal pole kuigi ahvatlevad. Nüüd on siis vastav isik leitud, kes juba esitas 35-minutilise kava suurel kinoorelil. Sandy Macpherson oli muuseumis ka enda teadustaja ja osutus kartlikuks noormeheks. Macpherson teatas ühes usutluses, et tal on väga harva olnud juhus harjutada suurel BBC oreil: Harjutamisvõimalusi on tal olnud ainult enne kella 7 hommikul enne saatekava algust.

Inglise ringhäälingukuulajad olid tema ettekandest peetunud ja arvasid, et uuel organistil puudub fantaasia. Macpherson aga loodab, et ta pideva harjutamise järel võidab kuulajate sümpaatiat.

Sümfoonia „Uuest maailmast“

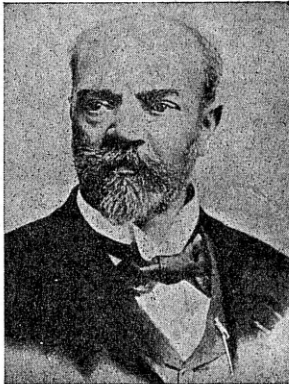
A. Dvoraki helitööde esituse puhul uueaasta päeval.

Anton Dvorak, tšehhi suur komposiit, muusikajuht ja -pedagoog, kes koos Bedrich Smetanaga oli tšehhi uuema rahvamuusika rajajaks, on kuni tänaseni maailma tuntumaid ja menukamaid heliloojaid. Dvorak oli esimene tšehhi uuema aja komponist, kes välismaal lõi läbi ja tema menu oli alati seoses tema tšehhi päritoluga.

Kergus, millega Dvorak komponeeris, annab tema muusikale erilise voolavuse. Tema muusika tugevamaks küljeks on rikkalikult hargnev meloodia ja külluslik, kirev rütm, ulatudes naljatlusest kuni vaimustuse kaasakiskuva haaranguni. Oma päritolu tõttu oli ta väga tundlik rahvamuusika meloodiate vastu, mis oligi tema isikupärasuse kaasteguriks. Väljendusel haarab Dvoraki muusika peaaegu kõiki mõeldavaid värvinguid, olles jumentatud kunstniku isikupärasuste tunnustega; nii on tema usulisus sügavalt tundeline, tema lõbusus avameelne, mõnikord leegitsev ja ägedaks muutuv. Dvoraki muusika on pigem heatujuline kui irooniline, täielises kooskõlas tema oma isikliku kristallpuhta iseloomuga. Lihtsa provintslasena, kelleks Dvorak jäi kogu oma eluaeg, ei väljunud ta kunagi oma maailmast. Ta ei unustanud vanu häid muusikatradiitsioone, aga suur maailm andis tema mõtetele ja tunnete sügavuse ja avaruse.

Ringhäälingu saatekavas uueaastapäeval on järjekordselt Dvoraki sümfoonia nr. 5 „Uuest maailmast“. See e-moll-sümfoonia on sündinud Ameerika õhkkonnas, kajastades igatsust kauge kodumaa järele. Helilooja kirjutas selle teose pärast New Yorki jõudmist, kuhu ta oli saanud kütse konservatooriumi direktorina. Kirev võõramaine elu, mis suurlinnas avanes tema silmadele, uue kultuuri muljed — neid kasutas ta muusikas sümfoonia äärlausetes. See uute elamuste rikkus tõuseb esimeses lauses astmeviisi finaali kaootiliseks ringtantsuks ja leiab oma haripunkti impasantses codas. Võõra maa poeetiline ja idülliline külg väljendub teises lauses. Dvorak on ise tähendanud, et teda sealjuures on inspireerinud matusestseen Longfellow' Hiawathalauludest. Ja tõesti, kuulaja vaimusilmade ette ilmub piiritu preeria, kui keelpilliorkestri pikkade akordide saatel inglissarv laulab oma haaravat laia meloodiat. Keskmises osas meenutab klarnetite kaebav partii kurba matusetalitust, kuid siingi kajab ka röömsaid helisid; nii kõlavad juhtmoitiivi vaheldusena puuinstrumentide röömsad linnuhääled. Skertso, mis Dvoraki üteluse järele on Hiawatha

inspireeritud, kujutab pidu metsas, kus indiaanlased tantsivad. See on meeleldi groteskne ning kontrasteerib oma vallatu rütmiga suurepäraselt eelkäiva largoga. Nende eksootiliste elementidega kontrasteerivad tugevasti episoodid, mis väljendavad heli-

A. Dvorak.

looja mälestusi kaugest isamaast. Nii kõlab trio skertsoos täiesti kui tšehhi rahvatants. Tšehhi värving on ka finaali kõrval- ja lõpulausetel. Viimane neist, metsik ja vallatu, kõlab kordamisel korraga täis igatsust ja valu, nagu oleks heliloojat äkki haaranud igatsus oma kauge kodumaa järele. Et eksootilist Ameerika meeleolu õieti edasi anda, on helilooja põhjalikult uurinud indiaanlaste ja neegrite rahvalaule. Nende viiside kontrast puht-tšehhi paladega ongi õieti see, mis sellele sümfooniale annab meeldivuse.

GEORG 6-DA LÜHIKE PÜHADE-VESTLUS

Inglise kuninga Georg 6-da jõuluterivitus vältas tänavu vaevalt 4 minutit. See on Inglise kuningate lühim raadioterivitus. Kuningas Georg 5. kõneles igakord jõuluks täpselt 5 minutit mikrofoni ja kuningas Edward 8. 4,5 minutit.

BBC HOIAB KOKKU

BBC ringhääling raiskab moodsate revüüde ja varietee-eeskavade ülekaneteks õige palju raha, mis on viinud kokkuhoiuni teistes kergesisulisest saatetes. Viimastel aastatel saatis BBC 2740 kergesisulist saatet eetrisse, millistest 2/3 kokkuhoiu mõttes olid heliplaatidelt. Tuleval aastal taetakse heliplaadisaadete arvu veelgi suurendada, mis muusikameestele ja teistele kunstnikele pole muidugi meele järele.

Head uut aastat!

RINGHÄLINGUJAAMADE SAATEKAVAD

1.—7. jaanuarini 1939

Lühendid: * — heliplaadidelt, B — Breslaust, Bln — Berliinist, Br — Bratislavast, D — Droitwichist, DS — Deutschlandsenderist, F — Frankfurdist, H — Hamburgist, Kb — Königsbergist, Kl — Kölnist, L — Leipzigist, La — Lahtist, LR — London-Regionalist, M — Münchenist, Mi — Milanost, MK — Moskva-Kominternist, P — Pariis PTT-st, Pr — Prahast, R — Roomast, RP — Radio Paris'st, S — Stuttgartist, V — Viinist, SR — Soti-Regionalist, T.T.T. — Tallinn, Türi ja Tartu.

Saatja nime järel on lainepikkus (m), sagedus (kHz) ja võimsus (kW).

PÜHAPÄEV

1. jaanuar

- 7.00 D-sender: Sadamakontsert
- 8.20 Varssavi: Hommikumuus.
- 11.05 Stockholm: Schubert: IX sümfoonia
- 13.03 Varssavi: Orkestrikontsert
- 14.30 Lahti: Orkestrikontsert
- 15.00 Stockholm: Ajaviitemuusika
- 17.00 Köln: Ajaviitemuusika
- 19.20 Droitwich: Sonaate
- 19.25 Lahti: Sibelius: „Voces intimae“
- 19.30 Riia: Raymondi operett „Sinine mask“
- 20.00 Viin, D-sender: Weberi oop. „Nöidkütt“
- 20.10 Hamburg: Bizet' ooper „Carmen“
- 20.30 Leipzig: Sümfooniakontsert. Bach, Beethoven, Brahms
- 21.00 Lahti: Öhtukontsert
- 21.00 Beograd: Rahvamuusika
- 21.10 Frankfurt: Pfizneri ooper „Jõuluhaldjake“
- 21.10 Königsberg: Öhtukontsert
- 21.10 Breslau: Klassikaline operetimuusika
- 21.15 Stuttgart: Wagneri ooper „Meisterlauljad“, II vaat.
- 21.15 Kopenhageen: Kalmani op. „Montmartre'i kannike“
- 22.00 Milaano: Lehari operett „Krahv Luksenburg“
- 22.10 Praha: Ajaviitekontsert
- 23.05 London-R.: Orkestrikonts.
- 23.15 Stockholm: Wagneri ooper „Lohengrin“, III vaat.

TALLINN 219,6/1366/1
TÜRI 410,4/731/50
TARTU 586/512/0,5

- 8.00 äratusmäng
- 8.05 hommikukontsert*. Beethoven: avamäng „Egmont“ — sümfoonaorkester. Leoncavallo: proloog oop. „Pajatsid“ — L. Tibbett (bariton). Schönan: Arabesk. Börschel: Väike tants. Schuberti valsse. Paganini: Perpetuum mobile. Gounod: Marionettide marss. Ljadov: Mängutoos. Avavik: variatsioonid süidist „Laste-sõbrad“. Sibelius: Romans — F. Asti (viulil) ja sümfooniaorkester. Tšaikovski: Itaalia capriccio — sümfooniaorkester. Verdi: läbilõige oop. „Rigoletto“ — ooperiansambel. Coleridge-Taylor: Väike kontsertsüit — orkester. Händel: Largo — Vilson (orel). Wagner: Prelüüd oop. „Lohengrin“ — sümfooniaorkester. Wagner: Keisrimarss — filharmoniaorkester
- 10.00 Tallinn ja Türi Jumalateenistus Piiskoplikust Toomkirikust. Piiskop dr. H. B. Rahamägi
- Tartu: Jumalateenistus Üli-

- kooli kirikust. Öp. prof. J. Köpp
- 11.30 „Kuidas vana aasta läks ja uus tuli“, M. Sillaotsa kuuldemäng lastele
- 12.00 kontsert A. Dvořaki helitöist*. Serenaad, op. 22 (Moderato — Scherzo — Larghetto — Finale. Allegro vivace) — Berliini filharmonikute kammerorkester, juh. H. v. Benda. Sümfoonia „Uuest maailmast“, nr. 5, e-moll, op. 95 (Adagio. Allegro molto — Largo — Scherzo. Molto vivace — Allegro con fuoco) — Philadelphia sümfooniaorkester, juh. L. Stokowski
- 13.00 „Maailm mälestusis“, lehekülgi memuaaridest
- 13.25 vokaalmuusika ooperitest* Mascagni: fant. oop. „Talupoja au“ — ooperiansambel. Puccini: aaria oop. „Boheem“ — B. Gigli (tenor). Wagner: koor oop. „Lohengrin“ — koor. Saint-Saëns: aaria I vaat. oop. „Simon ja Delila“ — I. Menghini-Cattaneo (m.-sopran). Mozart: kvintett oop. „Võluflööti“ — RR ooperiansambel. Rossini: aaria oop. „Sevilla habemeajaja“ — F. Šaljapin (bass). Thomas: aaria ja gavott oop. „Mignon“ — L. Bori (sopran). Weber: koor oop. „Euryanthe“ — koor. Verdi: aaria oop. „Trubaduur“ — R. Stracciari (bariton). Offenbach: fant. oop. „Hoffmanni lood“ — ooperiansambel
- 14.15 RR direktori ins. F. Olbrei uue aasta tervitus
- 14.25—15.00 lõunamuusika*. Mängib Raymonde'i orkester. Offenbach: galopp „Suurhertsoginna“. Ewing: Tantsiv kell. Ketelbey: Lõbusate maskottide tants. Lewis: popurril „Welshi kõrgustikelt“. Mohr: Idamaa ekspress. Ljadov: Muusikaline ninatubaka-karp. Jessel: Linnavalve paraad. Mängutoosi-miniatiifüre. Strauss: polka „Tritš, tratš“
- 17.00 heliplaadi-uudiseid operetivallast. Joh. Strauss: marss op. „Mustlasparun“. Lehar: avamäng „Naeratuste maa“. Reis läbi kõigi J. Straussi operettide. Benes: Üheksa kanaarialindu; Nõrk tütarlaps — tugev mees. Lincke: avamäng „Nakiri pulm“ — orkester. Franz Doelle-popurril — P.

Maailma kõnes ja muusikas toob koju RET raadio

- Kreuder (klaver) ja H. Sieber (kinoorel). Stolz: popurril „Kui õitsevad väikesed kannikesed“. Suppé: Boccacciomarss — orkester
- 18.00 Millest jutustavad meie kirjandusliku mõistatuse tulemusel. P. Viidingi vaatleb mõistatuse lahendusi
- 18.20 prof. G. Kulenkampffi viiulikontsert. (Uudisheliplaadid.) Spohr: Viiulikontsert lauulovms nr. 8, op. 47, a-moll. Schumann: Öhtulaul. Gossec: Tamburiin. Schubert: Mesilane. Tšaikovski: Napoli. Kreisler: Tantsiv nukk
- 18.50 päevauudised
- 19.00 õige aeg. Teated
- 19.05 Ja nüüd tantsime! Vanu lõbusaid tantsuviise
- 19.45 ¾ tundi Corso-trioga. Bayer: popurril „Nukuhaldjas“. Thomé: Romans. Wiedoeft: Edev valss. Elgar: Nagu Damaskuse roos. Dvořak: Humoresk. Glinka: Kahtlus. Nevin: Veerooside võlu. Delibes: Nukuvalss
- 20.30 „Kolle ja kaugus“, K. A. Hindrey novell. Loeb A. Lauter
- 21.00 eesti helitööde kontsert. RR ork., juh. prof. R. Kull. Oja: Sümfooniafantasia. Avav: sõjalaste tants oop. „Vikerlased“. Kull: Fantaasia-kapriis (viulisoolo — R. Palm). Eugen Kapp: Valsintermetso. Tobias: Öpala. A. Kapp: Süit eesti viisidest: a) Andante; b) Skertso; c) Teema variatsioonidega; d) Finaal
- 22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated
- 22.10—23.00 tantsumuusika „Gloria“ — K. Strobeli orkester

LAHTI 1807,7/166/150
Helsingi 335 Viiburi 569,3

- Sooe keeles
- 9.00 heliplaate
- 10.00 soome jumalateenistus
- 11.50 päevauudiseid soome k.
- 12.00 uueaasta-saade. Presidendi kõne jm.
- 12.50 aeg. ilmataede
- 12.55 päevauudiseid rootsi k.
- 13.00 rootsi jumalateenistus
- 14.30 Helsingi linnaorkestri kontsert
- 16.00 restoranimuusika
- 17.00 soome muusika* Sibelius: Festivo (orkester). Madetoja: Terve päivä Pohjalahan. Kuula: Epiloo (Lahja Linko). Klemetti: Souvenir (E. Cronvall, viulil). Melartin: 3 laulu (T. Ara). Järnefelt: sümfooni-lisi helipilt filmist „Laul tulipunasest lillest“ (orkester) Genetz: Voi jos ilta joutuisi (Helge Virkkunen). Tõrnuid: Prokko. Palmgren: Paimenen ilo (Ylioppilaskunnan Laulajal). Pohlan: Soome meloo-

- diaid (orkester). Klemetti: Oi kallis Suomenmaa (Lauluvar-tio)
- 18.00 loeng
- 18.25 lapsed laulavad
- 18.50 olümpiateeid
- 19.00 aeg. ilmataede
- 19.10 nädala ringvaade
- 19.25 Sibelius: „Voces intima-“ keelipillikvartett (E. Cronvall, I viulil, H. Huttunen, II viulil, E. Karma, violola ja A. Granroth, tšello).
- 19.55 Eino Leino: Aurinko lau-lu. Retsitsatsioon
- 20.15 kuuldepilte inimese elust
- 21.00 öhtukontsert. Orkester ja Astrid Hartman-Lennes (laul). Weber: „Euryanthe“, avamäng. Schumann: Unistus. — Laule. — [Kalman: melodiadid oop. „Kuradiratsur“
- 21.45 päevauudiseid soome k.
- 22.00 päevauudiseid rootsi k.
- Lahti
- 22.10 ajaviitemuusika*
- 23.10—24.00 kontsertmuusika*. Haydn: Sümfoonia G-duur jm.
- RIIA** 238,5/1258/15
- Madona 514,6 Kuldiga 271,7**
- 8.10—8.50 koraale ja poeme
- 9.00—9.50 hommikumuusika*
- 11.00—12.55 jumalateenistus
- 13.25—14.00 sõjaväeorkester. Läti muusika
- 14.20—14.50 sõjaväeorkester. Smetona: marss oop. „Mü-tü-dud mõrjsja“. Suppé: „Kerge ratsavägi“, avamäng. Schubert: Fantaasia. Jürgenson: Rukkirääk. Seglinš: Marss. 15.10—15.30 kuulsad lauljad* 16.00—17.00 kontsert* 17.35—18.35 vanu ja moodsaid tantsu
- 18.50—19.20 koorilaule
- 19.30 Raymondi operett „Sini-ne mask“
- 23.00—24.00 tantsumuusika.
- KAUNAS** 1961/153/7
- Klaipeda** 531/565/10
- 13.15—14.30 Kaunas: heliplaate
- 15.15—16.15 Klaipeda: heli-plaate
- 18.00—18.40 Klaipeda: ajaviite-muusika
- 18.40—19.30 Kaunas: ajaviite-muusika
- 21.00 kirjanduslik-muus. saade
- 23.00—23.30 Kaunas: tantsu-muusika
- VARSSAVI** 1339,3/224/120
- Poznan 345,4 Vilno 559,7**
- Lwow 377,4 Katowice 395,8**
- 8.20—9.10 hommikumuusika. Sõjaväeorkester. Chmielewicz: Pidulik marss. Moniuszko: polonees oop. „Verbum nobile“. Paderewski: Menuett. Moniuszko: fantasia oop. „Võlutud loss“. Dorozynski: Mägestiku-süit. Josefowicz: Krakovjakk-kapriis. Moniuszko: 2 laulu. Za-wadzki: Masurka
- 9.30 heliplaate
- 10.25 Sileesia jõulusaade
- 11.00—12.57 jumalateenistus
- 13.03—14.00 orkestrikontsert. Kurpinski: „Jadviga“, avam. Haydn: Sümfoonia G-duur („Oxfordi“). Mozart: Diverti-

21.30—22.10 norra muusika.
Sopran, viiul ja klaver. Kavas:
Valen, Eggen, Brögger-
Ulfrstad
23.15—24.00 orkester

DROITWICH 1500/200/150
London 261,1/1149/40
13.00 sopran ja bariton
13.30 orel
14.00 W. Collins ja ta orkester
14.45—15.40 puhkpilliorkester
16.00 kinoorel
16.30 **sonaate** (viul ja klaver).
Pierne: Sonaat d-moll, op. 36.
Weber: Sonaat nr. 3, d-moll
17.00 A. Salisbury ja ta orkester.
Kavas: Ancliffe, Ferraris,
Curzon, Lincke, Glasunov,
Schubert
17.30—17.55 tantsumuusika*
18.30 prantsuse laule*
19.00 neegrilaule
19.20—20.00 L. Bridgewateri
kvintett. Kavas: Bridgewater,
Quilter, Kreisler, Siday, Grayson,
V. Williams
20.40 heliplaate
21.00 varieteesaade
22.00 sopran
22.20—23.00 J. Wilbur ja ta
band
23.40—0.45 **BBC orkestri kontsert**.
Boyce-Lambert: „The
Cambridge Ode“, avamäng.
Benjamin: Romantiline fantaasia
viulile, violale ja orkestrile.
Grieg: Sümfoonilised tantsud
nr. 2 ja 4. Elgar: „Froissart“,
avamäng
1.00 S. Grossman ja ta tantsu-
band
1.30—2.00 heliplaate

LONDON-R. 342,1/877/70
20.00 H. Englemanni kvintett
20.40—21.00 tšello
22.20—23.00 vanu inglise melo-
odiaid
23.40—24.00 kinoorel
0.25 R. Williamsi tantsuband
1.00 S. Grossmani tantsuband
1.30—1.50 viiul*

SOTI-REGIONAL 391,1/767
20.00—20.20 orkester
20.45—21.00 tenor
22.20 kelti koorilaule
22.50—23.15 üliõpilaslaule
23.40—24.00 kinoorel
0.30 tantsumuusika (LR)
1.30—1.50 heliplaate (LR)

BRÜSSEL 321,9/932/15
19.00—19.45 heliplaate
20.30—20.45 laule*
21.00—21.30 kontsert*
22.00—22.45 ajaviitemuusika.
Orkester ja bariton
23.00—24.00 ajaviitemuusika
järg
0.10—1.00 ajaviitemuusika*

HILVERSUM II 301,5/995
18.25—18.55 heliplaate
21.25—21.40 heliplaate
23.10—23.40 kammermuusika
0.10—0.25 heliplaate
0.40 kammermuusika
1.10—1.30 heliplaate

PRAHA 470,2/638/120
17.10—18.10 ajaviitemuusika
18.25—19.00 Lehari operetimuusika
19.20—19.55 ajaviitemuusika
20.25 sõjaväeorkester
21.10—21.30 instrumentaal-
solistid
21.45—22.00 instrum.-solistid
22.10—23.00 orkester (Br)
23.20—24.00 heliplaate

BRATISLAVA 298,8/1004/13
17.10—18.10 ajaviitemuusika
18.25—18.40 slovaki rahvalaule
19.20—19.35 heliplaate
20.45—21.00 tantsumuusika
21.45—22.00 slovaki rahvalaule
22.10—23.00 **orkestrikontsert**.
Dvofak: Süit, op. 98. Suchon:
Burlesk viiulile ja orkestrile.
Bella: „Saatus ja ideaal“, süm-
fooniline poem
23.25—24.00 heliplaate
0.15—0.30 heliplaate

VIIN 506,8/592/100
Linzi ja Graz 338,6/886/15
17.00—19.00 ajaviitemuusika.
Väike orkester ja sopran
20.00—20.30 kitarr ja klaver
21.10—23.00 „Austria talve-
võlud“
23.40 ajaviitemuusika (Kl)
1.00—4.00 öömuusika (Kl)

BUKAREST 364,5/823/12
18.00 rumeenia laule
18.22 dacephon
18.40—19.00 laule
19.15 kammermuusika
19.40—20.00 heliplaate
20.15—21.00 orkester
21.15—22.00 Mozarti ooper „Bas-
tien ja Bastienne“
22.15 klaver
22.40—23.00 tšello
23.15—23.45 restoranimuusika

BEOGRAD 437,3/686/20
18.15—19.00 rahvamuusika
19.20—20.30 orkester
21.00—24.00 ooperi ülekanne
Beogradi Rahvusteatrist

ROOMA I 420,8/713/120
Bologna 304,3 Bari 283,3
20.20—20.40 heliplaate
22.00—22.50 ajaviitemuus. Ork.
23.00—24.00 klaver. C. Arrau
0.15—0.55 tantsumuusika

MILAANO 368,6/814/50
Trieste 263,2 Rooma II 245
20.20—20.40 heliplaate
22.00 kontsert. Solistid, koor ja
orkester. Kavas: Gandino, Bar-
bieri, Paribeni, Liviabella
23.10—24.00 kuuldemäng
0.15—0.55 tantsumuusika

BEROMÜNSTER 540/556
18.00—19.00 sekstett
19.30—20.00 alt
20.40 ajaviitemuusika. Ork.
21.00 „Talveröömmud“, lõbus
saade
22.00—22.35 lõbus muusika.
Orkester

D-SENDER 1571/191/60
7.10 heliplaate
7.30—9.00 sõjaväeorkester
12.30 heliplaate
13.00—14.45 **lossikontsert** Han-
noverist. Orkester ja bariton.
Marschner: „Hans Heiling“,
avamäng ja aaria, Schumann:
Romans II sümfoonia. Schar-
wenka: Metsa- ja mäevaimud.
Bizet: Andante ja finaali süi-
dist „Rooma“. Verdi: Jago ju-
stustus oop. „Otello“. Dvofak:
Vanast ja uuest maailmast.
Loewe: Archibald Douglas.
Roland: „Fridericus rex“, süit
15.00—16.00 ajaviitemuusika*
16.15 Haydni kodumuusika*
17.00—19.00 **ajaviitemuusika**.
Orkester. Rein: Variatsioonid
rahvalaulel teemal. Blumer: „Si-
luetid“, süit keelpilliorkestrile.
Mouquet: „Flööt ja paan“, so-
naat flöödile ja kammerorkestrile.
Liszt: „Pesthi karneval“,
ungari rapsoodia nr. 6. Mozart:
Külamuusikute sekstett. Beet-
hoven: 4 saksa tantsu. Schubert:
Rondo A-duur viiulile ja
keelpilliorkestrile. Weber: „Pe-
ter Schmol“, avamäng
19.30—20.00 muusika keelpilli-
dele
21.10—22.00 viiul ja klaver. M.
Strub ja H. Hidgegneti. Vivaldi:
Süit A-duur. Pfitzner: Sonaat
e-moll
22.30—23.00 Pfitzner: 3 laulu*
24.00 kontsert*. Rimski-Kors-
kov: Hispaania capriccio. Mus-
sorgski: Pildid näituselt
0.50—1.00 heliplaate

BERLIN 356,7/841/100
18.00—18.30 klaver ja bariton
19.00—20.45 kirev muusika. H.
J. Fierke kvintett, akordioni-
duo, bariton, saksofon, klaver
21.15—23.00 ajaviitemuus. (S)
23.30—1.00 ajaviitemuus. (F)

KÖNIGSBERG 291,0/1031
17.00—18.35 ajaviitemuusika*
19.00—19.35 alt ja klaver
21.10—23.00 tantsuõhtu
23.35—1.00 ajaviitemuus. (Kl)

BRESLAU 315,8/950/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika.
Orkester, viiul ja klarnet.
Haydn: „L'isola disabitata“,
avamäng; II ja IV osa sümfoonia-
niast nr. 104. Mozart: „Figaro
pulg“, avamäng; Larghetto
klarnetivikintist. Beethoven:
„Fidelio“, avamäng. Romanss
viilule ja orkestrile, F-duur;
„Prometheus“, avamäng. —
Schauss: Väike orkestrisüit.
Pataky: „Mu süda“, romanss.
Bock: Grotsekne valss; Kapriis
(klarnet ja orkester). Gerster:
muusik oop. „Eunoch Arden“. —
Buder: Fandango ja pidulik
stseen süidist „Vahemeri“
19.25—19.40 klaver*
20.00—21.00 ajaviitemuusika.
Puhkpilliorkester, sopran, klaver
ja tšello
21.10—23.00 „Popurrii taliröö-
mudest“, orkester ja solistid
23.40 metsosopran, viiul, klaver
1.00—4.00 öömuusika (Kl)

HAMBURG 331,9/904/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika
19.15—19.45 kammermuusika
puhkpillidel
21.10—23.00 **ajaviitekontsert**. Or-
kester ja solistid. Mozart: Väi-
ke öömuusika. Weber: „Obe-
ron“, avamäng. Wagner: Sieg-
fried-üidüll. Bodart: „Hispaania
öö“, avamäng. Vogt: Leg-
end viiulile ja orkestrile.
Grieg: Sümfooniline tants nr. 4.
Glasunov: Unistus. Faure:
Impromptu harfile ja orkestrile.
Debussy: Rapsoodia saksofonile
ja orkestrile. Ravel: Bolero
23.40—1.00 ajaviitemuus. Ork.

KÖLN 455,9/658/100
17.00—19.00 ajaviitemuus. (V)
19.25—19.50 viiul ja tšembalo
20.00—20.30 heliplaate
22.00—23.00 ajaviitesaade muu-
sikaga. Orkester, koor ja so-
listid
23.15 heliplaate
23.30 ajaviite- ja tantsumuusi-
ka. Orkester ja klaveriduo. Kavas:
Suppé, Catalani, Rixner,
Bund, Küssel, Grothe, Goletti,
Friml jt.
1.00—4.00 öömuusika*. Orkest-
rid, „Lõbus instrumentaalkvart-
tett“ ja solistid

STUTTGART 522,6/574/100
17.00 ajaviitemuusika. I. Väike
orkester ja kinoorel. Carena:
„Etschi saladused“, valss. Krome:
Humoresk. Nevin: Narcisus.
Gillet: Manoni kiri. Ketel-
bey: Sinine porselan. Millö-
cker: meloodiaid op. „Gasparone“.
Kockert: Intermetso. Czernik:
Ländler. Bayer: „Nukkhaldjas“,
valss. Williams: Öhtukellad.
Meylink: „Arlekini tants“,
intermetso. — II. Väike
orkester ja klaver. Humberd-
dink: „Okasroosike“, avamäng.
Chopin: Noktürn Des-duur.
Humberdink: Näkkide ringmäng.
Rust: Völkellad. Woodforde-Finden: 4 indiaani
armastuslaulu. Schubert: Imp-
romptu As-duur. Gade: Album-
leht. de Micheli: Lastemängud
19.00—19.30 sopran ja bass
20.30—21.00 heliplaate
21.15—23.00 **õhtumuusika**.
I. Suur orkester. Lortzing:
„Hans Sachs“, avamäng. Liszt:
Ungari rapsoodia nr. 2. Grieg:
„Peer Gynt“, süit. Joh. Strauss:
„Nahkhiir“, avamäng; Keisri-
valss. Fucik: Marss. — II. Kirev
rahvamuusika
23.30 ajaviitemuusika (Kl)
1.00—3.00 **õökontsert***. Händel:
Concerto grosso; Arioso. Tartini:
„Kuraditroller“, sonaat.

Mozart: Sümfoonia nr. 40, g-moll.
Beethoven: Trio klaverile,
klarnetile ja tšellole. Wolf: 2
laulu (bariton). Zilcher: Trio
klaverile, klarnetile ja tšellole,
a-moll, op. 90. Mussorgski: Sur-
ma laulud ja tantsud

LEIPZIG 382,2/785/120
17.00—19.00 ajaviitemuus. (DS)
20.00 **operetihtu**. Orkester,
koor, vokaalistsolidid. Kavas:
Gebhardt: „Loss Adria kaldal“.
Pflugmacher: „Prints Eugen, tillas rüütel“. Dostal:
„Ekstrahehd“. Lehar: „Lobus
lesk“. Corzilius: „Olen täna
armunud. Wiese: „Tütarlaps
paradiisist“. Dostal: „Clivia“.
21.50—23.00 kuuldemäng
23.30—1.00 ajaviitemuus. (Kl)

FRANKFURT 251/1195/25
17.00—19.00 ajaviitemuusika
20.30—21.00 heliplaate
21.15—23.00 ajaviitemuus. (S)
23.45 ajaviitemuusika (Kl)
1.00—3.00 öökontsert (S)

MÜNCHEN 405,4/740/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika
19.20—20.00 klaver. Kavas:
Beethoven ja Liszt
20.15—21.00 kuulajate soovid
21.10—22.00 tantsumuusika
22.20—23.00 ajaviiteline kam-
mermuusika*
23.40—1.00 ajaviitemuus. (Kl)

DAVENTRY
19,66 m 19,76 m 19,82 m 25,29 m
25,53 m
10,30 orel ★ 10,50—11,50 Jonesi
helindeid*
13,97 m 13,97 m 16,86 m 19,82 m
25,29 m
12,45 varieteesaade* ★ 13,45—
14,45 BBC Empire-orkester ★
15,00—15,30 R. Strauss: Sonaat
tšellole ja klaverile, F-duur, op.6
13,97 m 16,86 m 19,82 m 25,29 m
16,40—18,00 sümfooniaokontsert*.
Cherupini: „Anacreon“, avamäng.
Wagner: Siegfriedi idüll.
Brahms: IV sümfoonia. ★ 18,20
—18,30 kinoorel
16,86 m 25,53 m 49,59 m
19,20 meloodiaid ★ 19,40—20,00
L. Bridgewateri kvintett ★ 20,20
H. Englemanni kvintett ja tenor
★ 20,40 klaveriduo* ★ 21,00 va-
riettesaade ★ 22,00 metsosopran
★ 22,20—23,00 J. Wilbur ja ta
band
19,76 m 25,53 m 31,32 m 31,55 m
49,59 m
23,35—0,20 varieteesaade ★ 0,35—
1,00 tantsumuusika
19,76 m 25,53 m 31,32 m 31,55 m
49,10 m
1,50—2,40 BBC Empire-orkester
★ 3,00—3,30 tantsumuusika. J.
Jackson ja ta band
31,32 m 31,55 m 49,10 m
5,15—5,30 tšello ★ 5,50—6,20 S.
Krishi septett*

PHOHI — EINDHOVEN
16,88 m
14,40—15,40 Phohi saade Hol-
landi Ida-Indiale

ROOMA 25,40 m
11,40 araabia muusika ★ 12,00
ajaviitemuusika ★ 13,00 kammer-
muusika ★ 14,30—15,45 ajaviite-
muusika ★ 17,00—18,15 ajaviite-
muusika
31,13 m
19,10—20,00 araabia muusika ★
22,00—24,00 ülekanne (Mi)
1,00—2,25 sümfoonia muusika.
2,30—4,00 rahvamuusika

RUYSSELEDE 29,04 m
20,30 kstülofon* ★ 20,45 heli-
plaate. Wagner: „Rienzi“, avamäng.
Massenet: balletimuusika
oop. „Cid“ ★ 21,15—21,30 R.
Tauber*

ZEESEN

19.56 m 19.63 m 31.38 m 31.45 m
7.10–8.00 ja 8.15–8.50 ajaviite-
muusika ★ 10.15 „Collegium
musicum“ ★ 11.15–11.30 Bach:
Sonaat, tšellolale ja klaverile, G-
duur ★ 13.00–14.00 ja 14.15–
15.00 ajaviitekonsert ★ 16.45
Reger: Serenaad flöödile, vii-
lile ja violale, op. 141a ★ 17.00
–18.00 saksa luulet ja ballaade
19.85 m 25.49 m
17.45–18.15 ajaviitemuusika ★
18.30 Schubert: Sonaat viiulile
ja klaverile, G-duur ★ 18.45–
19.00 laule ★ 19.10–19.30 aja-
viitemuusika ★ 20.00–21.00
„Kamina juures“, ajaviitekonsert
★ 21.45–22.15 klaver ★
22.45–23.00 Bach: Kromaatiline
fantaasia ja fuuga (klaver)
19.63 m 31.45 m
1.30–1.45 Schubert: Sonaat D-
duur viiulile ja klaverile ★ 2.15
laule ★ 2.30–3.00 viiul ★ 4.15–
5.15 „Kamina juures“, ajaviite-
konsert
TOKIO 19.79 m 25.42 m
21.35 päevauudiseid inglise kee-
les ★ 21.45 nagauta-katkendeid.
★ 22.05 päevauudiseid saksa kee-
les ★ 22.15–22.35 rahvalaule*

TEISIPÄEV

3. jaanuar

17.00 Breslau: Ajaviitemuusika
20.45 Lahti: Orkestrikoncert
21.00 Riia: Klassikaline ajaviite-
muusika
21.00 Beograd: Rahvalaule
21.10 D-sender: Konsert
21.10 Berliin: Rossini oop. „Se-
villa habemaejaja“
21.10 Königsberg: Stauchi op.
„Tatarlaana“
21.10 Stuttgart: Ajaviitemuusika
21.15 Frankfurt: Kammermuusik
22.00 Milano: Verdi oop. „Don
Carlos“
22.00 Praha: Beethoven: I süm-
foonia
22.15 Riia: Ajaviitemuusika
23.15 Beograd: Rahvaviise
23.45 Droitwich: Beethoveni kla-
verimuusika
1.00 Frankfurt: Donizetti oop.
„Rügemenditüitar“*

TALLINN 219.6/1366/1
TÜRI 410.4/731/50
TARTU 586/512/0.5

7.00 äratusmäng. Võitlemine
7.20 päevauudised. Ilmateade
7.30 hommikukonsert*. Brücken-
ner: Siebenbürgeni avamäng.
Lakomy: Kunstis on nauding.
Popurrii „Armastus, elu ja
naer“. Fischer: Väike Tot.
Mackeben: valss „Kui kuulen
muusikat!“ — orkester.
Aavik: Kojuigatsus — I. Loo
(sopran) ja RR orkester. Lan-
ner: Romanss. Dvořak: slaavi
tantsud nr. 6 ja 3 — filhar-
mooniaorkester
8.15 hommikupalvus — õp.
mag. K. Tiit
8.35 perenaistele. Turuteated
16.50 teated ja reklaam
17.00 Ivanovi banjokvartett.
Meacham: Ameerika patrull.
Bach: Kevade ärkamine. Ru-
binstein: Toreador ja anda-
luuslanna. Benatzky: Kord tu-
leb päev. Kockert: intermetso.
„Kevadelillede saabumine“.
Mincus: vene tants balletist
„Nõiarohud“
17.30 dr. A. Paomees: Tolm ja
tolmu põhjustatavad hingamiste-
de haigused
17.50 Gilberti ja Sullivani ope-
retiviise. (Uudisheliplaadid.)

18.10 Möistatame jälle kord
mõistatusi! (Lastele.)
18.40 päevauudised
19.00 õige aeg. Teated
19.05 talispordi viisminut
19.10 muusika kohvikust „Har-
ju“. Flotow: katkendeid oop.
„Marta“. Sarasate: Andalusia
romanss. Borchert: popurrii
„Heidelbergist Barcelonani“.
19.40 K. Jungerman: India
vaimne areng
20.00 idamaine muusika. RR or-
kester, juh. prof. R. Kull. van
Dyck: Araabia süit: a) Baira-
mi pidu; b) Aiša; c) Tants
peegelduses; d) Orjatar ja
lemmiknaine. Spendjarov: Vi-
sandedi Krimmist: a) Tantsu-
viis; b) Eleegiline viis; c) Joog-
ilaul; d) Tants „Haitarma“.
Saint-Saëns: Alžeeria süit: a)
Alžeeria panoraam; b) Mauri
rapsodia; c) Öhtused unistu-
sed; d) Marss
20.45 aktuaalne kümmeminut
20.55 C. M. von Weberi heli-
tööde konsert. RR orkester,
juh. prof. R. Kull, ja H. Höp-
fel (klaver). Avamäng ooperist
„Euryanthe“. Kutse tantsule
(F. Weingartneri ümbertöötus-
ses). Kontsertpala klaverile
orkestri saal (solist — H.
Höpfel).
21.30 kirjanduslikud uudised
22.00 õige aeg. Päevauudised ja
sporditeated
22.10 orkestreeritud klaveripala*
Liszt: Ungari rapsodia nr. 12
— orkester. Gluck: Gavott —
keelpillikvartett. Beethoven:
I osa „Kuuvalge sonaadist“ —
sümfooniaorkester. Liszt: Ar-
muunelm — orkester. Chopin:
Nokturn — filharmooniaor-
kester. Schubert: Muusikaline
hetk — keelpillikvartett. Grieg:
Armanast sind. Chopin: Taran-
tella — orkester. Debussy:
L'isle joyeuse — sümfooniaor-
kester. Rubinstein: Kapriise
valss — oktett. Schubert: Sõ-
javäe marss — orkester
23.00–23.10 esperantokeelne nä-
nalakroonika

LAHTI 1807,7/166/150
Helsinki 335 **Viiburi** 569,3

Lahti, soome keeles
17.00 ajaviitemuusika. Pajanne
ansamb. Knümann: „Bal-
kan“, popurrii. Haapalainen:
Barkarool; Gavott O. Strauss:
popurrii op. „Viimne valss“.
Penttinen: Menuett. Ferraris:
Sevillana. Palmgren-Penttin:
Habanera. Schulerburg:
Pusta muinasjutt. Waldteufel:
„Armsaim“, valss.
18.00 loeng
18.20 laule. H. Heinrichsen.
Kavas: Kuula, Kuusisto, Mer-
rikanto, Tšaikovski
18.40–18.50 raamatuteated
19.15 loeng
19.35 ringmängutund
19.55 intervjuu
20.25 A. Kivimaa: „Saari tuul-
ten sültsä“. Retsitatsioon
20.45–21.45 orkestrikoncert.
Juhatat: E. Kosonen
Helsingi, rootsi keeles.
17.00 ajaviitemuusika (La)
18.00 laule
18.25 kodumuusika*. Grieg:
Kevadele (salongorkester)
Söderman: Längtan (M. Öh-
man). Schumann: Unistus
(Polttronieri-kvartett). Beet-
hoven: Elisele (A. Schnabel,
klaver)
18.40–18.50 turuteated
19.15 pliiskopi kõne
19.35 „Lumivalgeke ja seitse

piaalpoissi“, popurrii
19.45 „Ungarispoppan“, Ch. E.
Carpentieri kuuldemäng
20.45–21.45 kontsert (La)
Lahti
23.10 ajaviitemuusika*
23.15–24.00 kontsertmuusika*
RIIA 238.5/1253/15
Madona 514,6 **Kuldiga** 271,7
7.25–8.00 hommikumuusika*
12.30–12.30 kontsert*
13.05–13.35 Riia: heliplaate
16.10–17.00 ajaviitemuusika*
17.30–17.55 klaver. A. Žilins-
kis. Žilinskis: Prelüüd; Klav-
veri juures; Gavott. Ivanovs:
Skertso sonaadist. Čiurlionis:
Nokturn. Chopin: Etlüüd As-
duur; Valss is-Fduur; Masur-
ka D-duur
18.15–18.40 G. Baklanoff
(laul)*
19.00–19.20 akordion
19.50–20.00 läti koorilaule
20.15–20.35 läti koorilaule
21.00–22.00 klassikaline aja-
viitemuusika. Orkester ja
Waltraute Althausen (sopran).
Mozart: „Teatridirektor“, ava-
mäng. Bach: Aaria D-duur. —
3 laulu. — Gluck: Rondo. Hän-
del: Kellakesed. Lully: Nok-
turn — 3 laulu. — Beethoven:
Viini tantsud; „Prometheus“,
avamäng
22.15 ajaviitemuusika. Orkes-
ter. Thomas: „Suveöö unelm“,
avamäng. Massenet: „Maali-
sised stseenid“, süit. Johann
Strauss: „Vein, naised ja
laul“, valss. Suppé: „Ilus Ga-
lathée“, avamäng
23.00 ingliskeelne kroonika
KAUNAS 1961/153/7
Klaipeda 531/565/10
13.15–13.45 Kaunas: heliplaate
15.15–15.30 Klaipeda: heliplaate
15.45–16.15 Klaipeda: heliplaate
18.00–18.20 Klaipeda: ajaviite-
muusika
18.15–19.15 Kaunas: heliplaate
18.45–19.00 Klaipeda: kontsert
20.30–21.00 kontsert
21.20–21.35 laule
22.25–22.50 leedu muusika
23.00–23.30 Kaunas: tantsu-
muusika
VARSSAVI 1339,3/224/120
Poznan 345,4 **Vilno** 559,7
Lwow 377,4 **Katowice** 395,8
8.15–9.00 heliplaate
13.03–14.00 lõunasaaed
16.30–17.00 ajaviitemuusika. Sa-
longorkester. Lincke: Revüti
avamäng. Schebek: „Mälustus
Mona Lisast“, valse lente.
Rust: Väike seiklus. Erhard:
Capriccio. Knümann: Rumeenia
meloodiad
17.30–17.50 poola klaverimu-
usika. Lessel: Variatsioonid B-
duur. Zaremski: Muinasjutt:
Allegro molto
18.05 viola da gamba. Marcello:
Sonaat D-duur. Ariosti: Largo.
Senaillé: Menuett. Couperin:
Lehvit kübarapael
18.30–19.00 koorilaule
20.00–21.35 helifilmi- ja revüti-
muusika. Väike orkester, vo-
kaalsolist, kittarr, trüü
22.15 „Manfred“, Byroni draa-
ma Schumann muusikaga
23.15–23.55 „Poola teemad vä-
lismaa muusikas“, kontsert. Or-
kester. Rubinstein: Impressioon
ja krakovjakk; „Poola noor-
mees ja neiu“ stiidist „Maski-
ball“; Dvořak: Masurka. Skrja-
bin: Masurka. Delibes: Oberek
balletist „Catherine“; prelüüd
ja masurka balletist „Coppé-
lia“; Glinka: Krakovjakk
STOKHOLM 426,1/704/55
Motala 1388,9 **Göteborg** 318,8
Hörby 265,3 **Sundsvall** 499,2
13.05–13.30 ajaviitemuusika.
G. Österbergi orkester
14.00–14.30 orel. Saint-Saëns:
Vaimulik marss, Mathison-

Hansen: Fantaasia rahvalaule
teemal. Olsson: Hällilaul. Mal-
ling: Jeesuse süid
14.45–15.00 laule kandle saatel
15.30–16.00 kabareesaade
19.00–20.00 heliplaate
20.50–22.00 ajaviitesaade. Or-
kester. koor ja solistid
22.30–23.00 klaver. W. Meyer-
Radon. Joh. Chr. Bach: Sonaat
c-moll. Beethoven: Rondo
a capriccio. „Viha kaotatud
krosside pärast“. Fiedler: Klav-
veripala, op. 18. Honegger:
Hommage à Ravel. de Falla:
Andaluza.
23.15–24.00 rootsi ajaviitemuu-
sika. Septimani orkester

KOPENHAAGEN 255,1

Kalundborg 1250/240/60
13.00–15.00 L. Preili ansambel
15.30–17.30 orkester
18.50–19.15 heliplaate
21.30–22.30 ajaviitemuusika.
Orkester. Kavas: Lumbye, Le-
har, Ramsoe, Bull, Waldteufel
ja teised
23.20–23.40 itaalia muusika.
di Capua: O sole mio. Tosti:
Marechiaro. Giordano: katken-
deid oop. „Andrea Chénier“.
Napoli laulupopurrii
24.00–1.30 tantsumuusika

OSLO 1153,8/260/60

Tröndelag 476,9/629/20
Jeløy 48,94/6130/1
18.25–19.10 ajaviitesaade
20.25–20.50 ajaviitemuusika
21.20–21.45 oboe
22.15–22.40 orkester
23.15–24.00 orkester. Kavas:
Kristofferferen, Kjellssby, Eggen,
Andersen

DROITWICH 1500/200/150

London 261,1/1149/40
13.00 tenor*
13.15 J. Wilsoni ansambel
13.45–14.15 orel
15.00 klaveridüüd
15.15–16.00 heliplaate
16.25–17.00 Wessex-mängijad
18.10 klaver. Scarlatti: Sonaat
D-duur. Chopin: Nokturn H-
duur, op. 62. Mendelssohn-
Rachmaninov: Skertso
18.30 Bachi klaverimuusika*
19.00 Austral-trio. Kavas: An-
sell, Lederer, Daun, Warner,
Davis ja Menv
19.20–20.00 balletimuusika*
20.25 BBC orkester. Lalo: Se-
renaad. d'Indy: Süit vanas stil-
lis. Puccini: 2 menuetti keelpil-
lilede. Foster: Sögisidüütl. de
Frumerie: Süit kammerorkest-
rile
21.15 ajaviitemuusika. E. Car-
roll ja ta orkester solistidega
22.00–22.30 tantsumuusika. D.
Frost ja ta band
23.45 Beethoven: Variatsioonid
Diabelli valsi teemal, op. 120
E. Petri (klaver)
0.35 BBC puhkpilliorkester.
Hughes: Marss. Cherubini-She-
pherd: „Veekandjad“, avam.
Svendsen: Norra rapsodia
nr. 2. Coleridge-Taylor: balleti-
muusika oop. „Otello“. Schu-
mann-Hunt: Finaal (Sümfooni-
sised etüüdid)
1.20–2.00 tantsumuusika*
LONDON-R. 342,1/877/70
20.00 W. Reynolds'i oktett
20.25–21.00 kinoorel
21.30–22.00 koorilaule
23.00–24.00 kuuldemäng muu-
sikaga
0.25 Grosvenor House'i tantsu-
band
1.30–1.50 orkester*
SOTI-REGIONAL 391,1/767
20.00–20.10 akordion
20.25–21.00 kinoorel
22.15 orkester
23.00–24.00 kuuldemäng muu-
sikaga
0.40 tantsumuusika (LR)
1.30–1.50 heliplaate (LR)

16.50 teated ja reklaam
17.00 harmoonika-uudispalu*
 Vossen: polka „Hüplevad punktid“ — A. Vossen. Péguri: Ehetevals — V. Pörschmann. Gambardello: O Marenariello — F. Cappelle ja J. Miller. Marceau: Virtuosi polka — V. Marceau. Péguri: valss „Oaas“ — V. Pörschmann. Marceau: Näitusemarss — V. Marceau. Ruel: Südamed — F. Cappelle ja J. Miller. Odeman: Mängin harmoonikal — W. Glahé harmoonikaorkester. Fetras: Kuuvalge õõ Alsteril — R. Klaus. de Leur: Musta hobu võõrastemajas — F. Cappelle ja J. Miller. Valentin: Hispaania valss — harmoonikaaduet. Brookhouse: Leierkasti juures — F. Cappelle ja J. Miller. Confrey: karakterpala „Peadpöõritavad sõrmed“ — R. Klaus. Vossen: polka „Lendlevad lehed“ — A. Vossen
 17.45 Türi: Põllutöökoja ase-direktor A. Käbin: Põlluma-janduse väljavaated 1939. a.
 18.00 Türi: Põllumajanduslikud teated
 17.45 Tallinn ja Tartu: **Heliplaate**
18.10 Kuulake Kardosch-laul-jaid*. Churchill: Kes kardab kurja hunti? Böhmelt: Öösel bole valvel! Moszkowski: Armas väike ööbik. Schubert: Vaikselt anuvad mu laulud. Hill: üksik metsavahimajake. Schmitz: Väike Rosmarie. Homayer: Lõbus äratuslaul. Schmideder: Ta nimi oli Maria. Carste: Kui Bobby ja Liisa...
 18.40 päevauudised
 19.00 õige aeg. Teated
19.05 Järnefelti ja Merikanto laule. O. Lund (metso-sopran). Järnefelt: Unistaja laul elule; Serenaad; Carmen. Merikanto: Vanaemake; Õnetu; Hüvasti.
 19.25 kapten V. Dampf: Signa-lisatsioon
19.40 Corso-trio mängib. Bizet: katkendeid oop. „Pärlotsjad“. Lehar: Serenaad. Leon-cavallo: intermetso oop. „Pa-jatsid“. Fetras: fantaasia „Mä-lestusi Chopinist“. Bece: Amalfi serenaad. Niklas-Kem-pner: Tšardaš
 20.30 A. Sildnik: Tartu ülikool Vene ajal
20.50 Talverõõmud*. Eilenberg: Peterburi saanisõit — orkester. Fischer: Kiilasjääd — klaveri-duo. Gungl: valss „Üisutajad“ — orkester. Aavik: Lume sees — J. Tomberg (sopran). Tšai-kovski: Troikasõit — F. Osborn (klaver). Päts: Tuisutants. Fu-čik; valss „Talvetormid“ — ork. Rawicz: Lumeräitsakad—3 kla-verivirtuosi. Neago: Tähistae-vas — orkester. Mayerl: Vir-malised — klaveriduo. de Bot-tari: vene valss „Troika“ — orkester. Rimski-Korsakov: laul „Möödub lõbus päev“ oop. „Lumineid“ — L. Sobinov (tenor). Glasnov: balletist „Aastajaad“: „Talv“: a) Kõlm, b) Jäätis, c) Lumesadu. Päts: Pakasepoiste tants — orkester. Jessel: Lõbus saani-sõit — puhkpilliorkester
 21.45 dr. Mari Ambros: Miks on laps halvast tujus. (Lastevane-matele.)

22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated
22.10—23.00 Beethoveni-kontsert*
 Avamäng „Fidelio“ — orkes-ter, juh. C. Schmalstich. Kreut-zeri sonaat (A-duur, op. 47) — H. Menuhin (klaver) ja Y. Me-nuhin (viul). Avamäng „Leo-nore nr. 3“ — orkester, juh. L. Blech.
LAHTI 1807,7/166/150
Helsingi 335 Viiburi 569,3
 Soome keeles
 17.00 heliplaate. Romberg: laul filmist „Tütarlaps kuldsest läänest“ (N. Eddy, koor ja or-kester). Boulanger: „Avant de mourir“, romanss (G. Boulan-ger, viul). „Saksa ööbik“, popurri (Erna Sack, koor ja orkester). Leoncavallo: Sere-naad (H. Bottermund, tsello). Schütt: Parafraas Jos. Strauss-i valssist „Austria külapääsü-kesed“ (A. Wolff, klaver). Posti: La Serenata (B. Gigli). Tarrega: Masurka (kitarr). Foster: Mu vana Kentucky kodu (P. Robeson). „Mu unelmad“ (R. Foort, kino-orel). „El Butaquito“, meh-hiko rahvalaul (Karin Juell). Porter: Päev ja õö. La Rocca: Tiger Rag (suupill ja orkes-ter)
 17.50 kirjakast lastele
 18.00—18.50 lastetund
 19.15 perenaistele
 19.30 intervjuu
 20.00 rahvamuusika
 20.30 laule. Helene Mihkelson
 20.50 „Armas Emil“, raadio-nali
 21.30—21.45 vana tantsumuus.*
Lahti
 22.10 kontsertmuusika.
 Brahms: I sümfonia, c-moll jm.
 23.15—24.00 ajaviitemuusika*
RIIA 238,5/1258/15
Madona 514,6 Kuldiga 271,7
 7.25—8.00 hommikumuusika*
 12.00—12.30 kontsert*
 13.15—13.30 ajaviitemuusika*
 16.05—16.50 läti salongmuu-sika. A. Korneliuse ansambel
 17.20—18.00 Beethoven: Keel-pilliikvartett Es-duur*
 18.20—18.40 M. Journet (laul)*
 19.00—19.20 läti koorilaule
 19.50—20.00 läti koorilaule
 20.15 operetimuusika. Orkester ja Irma Kalnins-Sakss (sop-ran). Lincke: „Casanova“, avamäng. — Laule. — Joh. Strauss: valss oop. „Viini veri“ — Laule. — Kalman: valss oop. „Külalapsed“ — Laule. — Ab-raham: meloodiaid oop. „Vik-tooria ja ta husaar“
 21.30—22.00 marss. Orkester
 22.15 itaalia muusika*
KAUNAS 1961/153/7
Klaipeda 531/565/10
 13.15—13.45 Kaunas: heliplaate
 15.15—15.30 Klaipeda: heliplaate
 15.45—16.15 Klaipeda: heliplaate
 18.00—18.20 Klaipeda: ajaviite-muusika
 18.50—19.40 Kaunas: ajaviite-muusika
 21.30—21.40 orkester ja solistid
 21.20—21.35 laule
 21.50—22.20 kontsert
 22.35—22.50 heliplaate n
 23.00—23.30 Kaunas: ajaviite-muusika
VARSSAVI 1339,3/224/120
Poznan 345,4 Vilno 559,7
Lwow 377,4 Katowice 395,8
 8.15—9.00 heliplaate
 13.03—14.00 lõunasaaed
 16.30—17.00 ajaviitemuusika. Or-kester. Suppé: „Hommik, lõuna ja õhtu Viinis“, avamäng. Kreisler: Väike Viini marss; Viini kapriis. J. Strauss: „Lood Viini metsast“, valss
 17.35—18.00 tsello. Marcello: So-

naat a-moll. Bach: Gavott. Moz-art: Variatsioonid „Võluflöö-di“ teemal
 18.15—19.00 viul ja bariton. Martini-Kreisler: Louis' XIII laul ja pavaan. Wagner-Wilhel-my: laul oop. „Meisterlaujad“ — 3 laulu. — Saint-Saëns: Ha-vanase. — Puccini: aaria oop. „Boheem“. Leoncavallo: aaria oop. „Zaza“. Gounod: Mefisto stroofid oop. „Faust“. — Rud-nicki: Romanss. Glière: Valss 20.00—21.35 ajaviitemuusika. Orkester ja solistid
 22.00—22.45 Chopini masurkad. H. Sztompka (klaver).
 23.00—23.40 kreeka rahvamuu-sika
STOKHOLM 426,1/704/55
Motala 1388,9 Göteborg 318,8
Hörby 265,3 Sundsvall 499,2
 13.05—13.30 heliplaate
 14.00—14.30 solistid
 15.00—15.40 ajaviitesaade. Sköl-di orkester ja vokaalsolist
 16.00—17.00 ajaviitemuusika. Valdimiri orkester
 18.05—18.45 rahvamuusika
 19.00—20.00 heliplaate
 20.45—21.30 ajaviitesaade
 22.00—23.00 orkestrikontsert.
 Solist: G. Vecchi (tsello). Men-delssohn: „Hebriidid“, kont-sertavamäng. Boccherini: Kont-sert tsellole ja orkestrile. B-duur. Olsson-Mann: Fantasia cromatica; Sestetto; Berceuse. Liszt: Ungari rapsoodia nr. 2
 23.15—24.00 tantsumuusika
KOPENHAAGEN 255,1
Kalundborg 1250/240/60
 13.00—15.00 orkester
 15.30—17.30 L. Preili ansambel
 18.50—19.15 laulukesi
 21.00—21.45 itaalia ooperimu-sika. Orkester ja vokaalsolis-tid. Wolf-Ferrari: „Susanna saladus“, avamäng. Mascagni: duett oop. „Talupoja au“.
 Verdi: balletimuusika oop. „Othello“. Giordano:duett oop. „Andrea Chénier“. Puccini: katkendeid oop. „Boheem“.
 22.15 kinoorel
 22.30—23.00 taani muusika. Or-kester. Nielsen: Rapsoodiline avamäng. Henriques: Romanss viiulile ja keelpilliiorkestrile. G-duur. Reesen: Variatsioonid Schuberti teemal
 23.20 Beethoveni klaverimuu-sika
 23.40 heliplaate
 0.10—1.30 tantsumuusika
OSLO 1153,8/260/60
Trøndelag 476,9/629/20
Jeløy 48,94/6130/1
 18.05—18.15 heliplaate
 19.10—19.30 koorilaule
 20.25—20.45 norra muusika.
 Solistid
 21.00—21.35 Beethoven: Kont-sert klaverile ja orkestrile, nr. 4, G-duur, op. 58
 22.00—22.40 orkester. Kavas: Mozart. Ravel ja Atterberg
 23.15 viul. E. Telmányi. Cast-rucci: Viulikontsert g-moll. Kodaly: Adagio. Nin: Hispaania tants. Kreisler: La Gitana. Bartok: Rumeenia rahvatant-sud
 23.45—0.30 tantsumuusika
DROITWICH 1500/200/150
London 261,1/1149/40
 13.05 sopran
 13.30 kinoorel
 14.00 orkester ja tenor
 15.00—15.40 rapsoodia rootsi tantsudest
 16.00 klaver
 RET raadio on ehteks eesti kodule

16.30 Ph. Whiteway ansambel
 17.10 tenor*
 17.25 meloodiaid*
 17.40 ajaviitemuusika
 18.00—18.50 jumalateenistus
 19.00 heliplaate
 19.20—20.00 H. Hall ja ta ork.
 20.20 kuuldemäng muusikaga
 21.20—21.45 Beethoven: Variat-sioonid, op. 35. E. Petri (kla-ver)
 22.15—23.00 ameerika muusika. BBC orkester. Converse: Cali-fornia. Still: Afro-Ameerican symphony
 23.25 rahvuslik saade
 0.25 R. King ja ta orkester. Kavas: Smetana, Thomas, Bow-scher, Lewis, Contes jt.
 1.00 J. Loss ja ta band
 1.30—2.00 heliplaate
LONDON-E. 342,1/877/70
 20.00—20.45 BBC orkester
 22.15 varieteesaade
 23.15—24.00 Päästearmee orkes-ter
 0.25 J. Loss ja ta band
 1.30—1.50 katkendeid Smetana oop. „Mütdud mõrja“**
SOTI-REGIONAL 391,1/767
 20.00 orkester
 20.25—20.40 kinoorel
 22.15—23.15 varieteesaade
 23.35—24.00 Soti tantsumuusika
 0.45 tantsumuusika (LR)
 1.30—1.50 heliplaate (LR)
BRÜSSEL 321,9/932/15
 19.00 laule
 19.30—19.45 klaverijazz
 20.30—20.45 heliplaate
 21.00—21.30 d'Indy: Sonaat tsellole ja klaverile
 22.00—24.00 Bertuchi operett „Janja“
 0.30—1.00 tantsumuusika
HILVERSUM II 301,5/995
 19.25—20.05 heliplaate
 22.00—22.30 vokaalkvartett
 23.00—23.40 Tšaikovski: VI süm-foonia („Pateitiine“)
 0.10—0.25 vokaalkvartett
 0.40 klaver
 1.10—1.30 heliplaate
PRAHA 470,2/638/120
 17.10—18.10 ajaviitekontsert
 19.20—19.55 salongkvartett
 22.10 Smetana ooperimuusika
 22.30—23.00 Schubert: Keelpi-likvartett Es-duur, op. 125
 23.20—24.00 heliplaate
BRATISLAVA 298,8/1004/13
 17.10—18.10 ajaviitemuusika
 20.45 ajaviitemuusika. Orkester, vokaalsolist, viul
 22.15 ooperimuusika (Pr)
 22.30—23.00 kammermuus. (Pr)
 23.25—24.00 heliplaate
 0.15—0.30 heliplaate
VIIN 506,8/592/100
Linz ja Graz 338,6/886/15
 17.00—19.00 ajaviitemuusika
 19.20—20.05 rahvamuusika Alpi-dest
 20.25—21.40 sümfooniakontsert. Viini sümfooniakud ja naiskoor. Juhatab O. Kabasta. Debussy: 3 nokturni. Robert Wagner: Sümfooniiline muusika trompe-ile ja orkestrile
 22.00—22.50 sümfooniakontserdi järg. Schubert: VII sümfoonia, C-duur
 23.30 ajaviitemuusika. Orkester ja koor. Kavas: Freundorfer, Hasenöhr, Niemann, Strauss, Reinl. Jascha ja rahvalaule
 1.00—4.00 õõmuusika (B)
BUKAREST 364,5/823/12
 18.00—19.00 heliplaate
 20.15—21.00 orkester
 21.15—22.00 orkester
 22.15—23.00 Tšaikovski helin-leid*
 23.15—23.45 restoranimuusika
BEOGRAD 437,3/686/20
 18.20—19.15 orkester
 22.00—23.00 laule
 23.15—23.45 heliplaate

naat Fis-duur, op. 78. Sonata d-moll, op. 31
23.30 rahvamuusika (S)
1.00–4.00 õõmuusika (Kl)

HAMBURG 331,9/904/100
17.00 ajaviitemuusika
18.15–19.00 kirev tund
19.00–19.15 heliplaate
20.00–20.45 ajaviitemuus. Ork.
21.10–22.10 õhtukontsert. Orkester ja K. Heinemann (klaver). Zilcher: Rameau-stüit, op. 75. Graener: Kontsert G-duur klaverile ja orkestrile, op. 72. Wolfurt: Tants divertimentost, op. 19
23.30–1.00 ajaviitemuus. Ork.

KÖLN 455,9/658/100
17.00–19.00 ajaviitemuusika. Orkester ja klaver. Beethoven: Türgi marss. Gluck: Gavott. Lortzing: meloodiaid ooperist „Tsaa rja puusepp“. Brahms: Ungari tantsud nr. 1 ja 2. Klaverisoolod. — Mussorgski: polonees oop. „Boris Godunov“. Czernik: Valss. Johann Strauss: polka ja tsardas oop. „Rützel Pasman“. Clemus: „Vöitja“, pidulik marss. Komzak: Rahvalauluke ja muinasjutt. Walter: Serenaad. — Klaverisoolod. — Kick-Kletzi: „Helisevad värvid“, valss. Niemann: Rikksaõit. Rust: „Konnakuningas“, avamäng muinasjutule

20.10–20.55 talveabi-saade
21.10 talveabi-saade
22.00 heliplaate
22.30–23.00 meeskoor
23.15 heliplaate
23.30 rahvamuusika (S)
1.00–4.00 õõmuusika*. Orkester, sekstett ja solistid

STUTTGART 522,6/574/100
17.00 ajaviitemuusika (L)
18.00–19.00 meloodiaid*
20.00–21.00 „Tähed paistsid nii kuldseid...“, kuuledepilte
21.15–23.00 ajaviitekonts. (F)
23.30 rahva- ja ajaviitemuusika 1.00–3.00 öökonsert (F)

LEIPZIG 382,2/785/120
17.00–19.00 ajaviitemuusika. O. Fricke kapell. Joh. Strauss: marss oop. „Mustlasparun“. Voigt: Viini menuett. Graener: Maailine serenaad. Kletsch: Lauluparagraas. Ferraris: Mälestusi Ukrainast. Richter: „Igatsuse meloodia“, serenaad. Ailbott: „Riviera“, fantaasia. Komzak: „Louise de Lavallière“, gavott. Götte meloodiaid oop. „Tema kõrgus — tansijanna“. Nucci: Muusikaline moment. Rixner: Maskitants. Joost: Tujukas polka. Brusso: „Sügisuld“, intermetso. Weninger: Vene kolmkõla. Joh. Strauss: „Kus õitsevad sidrunid“, valss. Scheibe: Tsardas nr. 1. Gehardt: „Infantini pidu“, avamäng muinasjutule. Schulenburg: „Majarska“, laul ja tants. Müller: „La Paloma“, fantaasia

20.00–20.50 tantsumuusika*
21.10 Regeri helitõid. Leipzigi sümfooniaorkester, sopran, alt, viiul, vioola, flööt, klarnet, orel. „Lainete mäng“, helipoem Böcklini järgi. 3 laulu. Muusikaline moment; Capriccio (orel). I osa serenaadist flöödile, viiulile ja vioolale. Vivace a burlesca serenaadist orkestrile. 4 laulu. Albumileht: Tarantella (klarnet ja klaver). Air vanas stiilis süüdist viiulile ja klaverile. Balletistit. 22.10–23.00 „Kuriisiteetide kabinet“
23.30–1.00 rahvamuusika (S)

FRANKFURT 251/1195/25
17.00–19.00 ajaviitemuus. (DS)
19.30–20.15 rahvamuusika
20.45–21.00 heliplaate
21.15–23.00 „Laulev, helisev Frankfurt“. Itaalia meloodiaid.

Sopran, alt, bass, viiul, tenor ja suur orkester. Martucci: Tarantella. Salvatis: Canzona appassionata. Sadero: 2 laulu. Respighi: katkend süüdist „Linnud“. Tosti: Marechiaro. Figarella: Serenata Tobelina. Sadero: In mezzo al mar. Respighi: Tarantella süüdist „Rossiniana“. Paganini: Kontsert viiulile ja orkestrile D-duur, Boccherini: Avamäng D-duur. Rossini: aaria oop. „Sevilla habemeeajaja“. Donizetti: aaria ooperist „Don Pasquale“; aaria ooperist „Armujook“. Cimarosa: tertsett oop. „Giannina Bernardone“. Mascagni: intermetsooop. „Ratcliff“. Cilea: Federico kaebus oop. „Arleslanna“. Ponchielli: tertsett oop. „Gioconda“. Respighi: „Via Appia piimaid“ süüdist „Rooma piimaid“
23.30 rahvamuusika (S)
1.00–3.00 öökonsert*. Kavas: Bullerian, Wagner, Reger, Schumann, Brahms

MÜNCHEN 405,4/740/100
17.00–19.00 kuulajate soovid
20.10–21.00 solistid
21.10–23.00 Joh. Straussi ooperett „Öö Bosporusel“
23.20–1.00 ajaviite- ja tantsumuusika*

DAVENTRY
19,66 m 19,76 m 19,82 m 25,29 m 25,53 m
10.55–11.50 BBC Empire-orkester
13,93 m 13,97 m 16,86 m 19,82 m 25,29 m

13.45 kinoorel * 14.10–14.30 meloodiaid * 15.00–15.15 klaver
13,97 m 16,86 m 19,82 m 25,29 m
16.00 BBC puhkpilliorkester *
16.45 Chopini klaverimuusika *
17.20–18.00 varieteesaade
16,86 m 25,53 m 49,59 m
20.20 A. Campoli ja ta salong-orkester * 21.00–21.30 tüüpi-laslaule * 22.45–23.00 kontralt

19,76 m 25,53 m 31,32 m 31,55 m 49,59 m
0.25–1.00 tantsumuusika
19,76 m 52,53 m 31,32 m 31,55 m 49,10 m

2.10–2.40 Beethoven: Sonata klaverile, f-moll, op. 57 („Appassionata“). * 3.00–3.30 vokaalkvartett
31,32 m 31,55 m 49,10 m
4.40–5.30 BBC Empire-orkester

PHOHI — EINDHOVEN
16,88 m
14.40–15.40 Phohi saade Hollandi Ida-Indiale

ROOMA
25,40 m
11.40 araabia muusika * 12.00 ajaviitemuusika * 13.00 koor ja orkester * 14.30–15.45 ooperimuusika * 17.00 rahvamuusika. 18.15–19.05 Puccini ooper „Madame Butterfly“, II vaatus
31,13 m

19.10–20.00 araabia muusika * 22.00–1.00 Lualdi ooper „Kuninga tütar“ (Mi) * 1.00–2.25 ajaviitemuusika * 2.30–4.00 ooperimuusika

RÜSSELEDE 29,04 m
20.30–21.30 ajaviitemuusika*
ZEESEN

19,56 m 19,63 m 31,38 m 31,45 m 7,10–8.00 ja 8.15–8.50 ajaviite-kontsert * 9.45–10.00 viiul * 10.45–11.30 laule * 11.45 Schuberti laule * 12.00 ajaviitesaade * 13.00–14.00 ja 14.15–15.00 ajaviitekontsert * 15.15–16.00 „Kirev on operi maailm“ * 16.45–17.00 Schuberti laule * 17.15–18.00 veste heliplaatidega
19,85 m 25,49 m

17.45–18.15 ajaviitemuusika * 18.30–19.00 Beethoven: Klaverisoonat G-duur, op. 31 * 19.10–19.30 ajaviitemuusika * 20.00–21.00 sõjaväekontsert * 22.15–23.00 laule

19,63 m 31,45 m
0.15–0.30 Schuberti laule (sopran) * 1.30–1.45 Beethoven: Klaverisoonat G-duur, op. 31 * 2.15–3.00 laule * 3.30–4.00 „Kohtamine Lehari juures“, ajaviitemuusika * 4.15–5.15 sõjaväekontsert

TOKIO 19,79 m 25,42 m
21.35 päevauudiseid inglise keeles. * 21.45 ingliskeelne loeng ja kabuki-muusika. * 22.05 päevauudiseid saksa keeles. * 22.15–22.35 rahvalaule*

REEDE

6. jaanuar

13.03 Varsavi: Orkestrikontsert
14.30 Lahti: Orkestrikontsert
17.00 D-sender: Ajaviitemuusika
18.30 Varsavi: Jonesi ooperett „Geisa“
19.00 Stockholm: Bach: Jõulutoororium
20.30 Varsavi: Ajaviitekontsert
21.00 Stockholm: Lehari ooperett „Giuditta“
21.05 Lahti: Valsse
21.10 Leipzig: Kontsert
21.10 Königsberg: Ajaviitemuusika
21.10 Viin: Itaalia ooperimuusika
21.15 Stuttgart: Mozarti ooper „Võlflöött“
21.45 Frankfurt: Kammermuusika
21.45 Droitwich: Brahms: Trio
22.10 Praha: Orkestrikontsert
22.30 Beograd: Rahvamuusika
23.15 Stockholm: Kammermuusika
23.45 Droitwich: Tänapäeva muusika

TALLINN 219,6/1366/1
TARTU 586/512/0,5
TÜRİ 410,4/731/38

8.00 äratusmäng. Võimlemine
8.20 hommikukontsert*. Thomas: avamäng „Raymond“ — sümfooniaorkester. Chopin: ballett „Haldjad“ — filharmoniaorkester. Tosti: Viimne laul — U. Urbano (bariton). Grieg: Lüüriiline süit: a) Lambur; b) Norra talupoegade marss; c) Noktürn; d) Härjapõlvlaste marss — orkester. Saint-Saëns: Introduktsioon ja rondo capriccioso — J. Heifetz (viiul) ja Londoni filharmonia orkester. Puccini: duett oop. „Manon Lescaut“ — M. Sheridan (sopran) ja A. Pertile (tenor). Tšaikovski: valss ja finaal serenaadist, op. 48 — orkester. Schumann: avamäng „Manfred“. Bach: Tokaata ja fuuga — sümfooniaorkester
10.00 Tallinn ja Türi: Jumalateenistus eesti apostliku õigeus Toompea Aleksandri katedraalst. Metropolii Aleksander, ülempeerstrid N. Päts ja A. Angerjas ning ülemdiakon B. Orav. Esinduskoor.
Tartu: Jumalateenistus Jüri kirikust. Preester K. Kokla.
13.00 tšembalo ja klaver*. Bach: Prantsuse süit — Wanda Landowska (tšembalo). Schubert:

RET raadio on ilus silmale ja kaunis kõrvale

Impromptu, op. 90, nr. 4 — S. Rachmaninov (klaver). Daquin: Kägu. Rameau: Tamburriin — A. Linde (tšembalo). Brahms: ballaad „Edward“ — H. Cohen (klaver). Bull: Gigue. Purcell: Vana inglise tants — A. Linde (tšembalo). Brahms: Intermetso nr. 4 — H. Cohen (klaver). Haydn: Divertimento viola ja da gambale ja tšembalo: a) Adagio; b) Menuett — A. Linde (tšembalo) ja P. Grümmer (viola da gamba).

13.35 „Venelased valmistavad esimesi gaasitorbikuid“, peatükk O. Lutsu mälestustist maailmasõja päevil Varsavis „Ktora godzina“. Loeb J. Tõnopa

14.00–15.00 lõunamuusika*. Reznicek: avamäng „Donna Diana“. Silbermann: Waldteufeli valsside popurrü. Joost: Tujukas polka. Ranzato: Armastatud viiul. Künnecke: Intermetso ja melankoolne valss — orkester. Martini: Armuroom — T. Schipa (tenor). Dvořak: Scherzo capriccioso — filharmoniaorkester. Simling: Capri serenaad. Wengel: Intermetso — mandoliin-orkester. Strauss: vahemuusika oop. „Indigo“ — orkester. Tsardas „Salajane armastus“ — multlasorkester. Pestalozza: valsilaul „Ciribiribin“ — L. Borl (sopran). Flotow: fant. oop. „Marta“ — puhkpilliorkester

16.50 teated ja reklaam
17.00 lõbusad moosekandid ja laulumehed annavad kontserdi. Kaastegevad heliplaadid B. Hansen, A. Rinne, A. Eskola, A. Viisimaa, kvartett, sekstett jne.

17.50 V. Ojamaa: „Pisut arupidamist maa- ja linnameestega“, veste
18.10 „Lugu pessa unustatud pardipojast“. E. õuna kuuldemäng. (Lastele.)
18.50 päevauudised

19.00 õige aeg. Teated
19.05 väike triokontsert. Corsotrio, Waldteufel: Minu unelm. Becce: Armastuselegend. Carosio: Tule tagasi. Tšaikovski: Vaid see, kes teab. Crémieux: Kui armastus ärkab. Ferraris: Kaks kitari. Toselli: Serenaad. Friedemann: Slaavi rahvoodia

19.50 mälestusi möödunud jõuludest. Jõulupuul väljaviimisel meenutame oma möödunud pähade saatekava kaunimaid palasid

20.30 „Väljapressija“, E. Krustenini novell. Loeb R. Tarmo
21.00 õhtukontsert. RR orkester, juh. P. Nigula. Weber: avamäng „Peter Scholl“. Debussy: Ballaad; Tants. Reini: Humoresk. Mahler: Adagietto. Rimski-Korsakov: Hispaania capriccio.

22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated

22.10–23.00 meie heliplaadiudiseid. Joh. Strauss: Pärsia marss — orkester. Lortzing: Puukingatants oop. „Tsaar ja puusepp“. Smetana: furiant oop. „Müüdüd mõrsja“ — liinli filharmonikud. Offenbach: intermetso ja barkarool ooperist

„Hoffmanni lood“ — sümfooniaorkester. Puccini: aaria oop. „Tosca“. Bellini: aaria oop. „Puritaanid“ — G. Lauri-Volpi (tenor). Vivaldi-Bach: a-moll kontsert 4 klaverile ja keelpilliorkestrile — solistid ja orkester. Vivaldi: II osa h-moll kontserdist 4 viiulile, tšembalole ja orkestrile — solistid ja orkester. Semtana: avamäng. oop. „Müüdüd mõrja“ — Berliini filharmonikud.

LAHTI 1807.7/166/150
Helsingi 335 Viiburi 569.3
Soome keeles

9.00 heliplaate
10.00 soome jumalateenistus
11.00 päevauudised soome k.
12.00 päevakontsert
12.50 aeg, ilmateade
12.55 päevauudiseid rootsi k.
13.00 rootsi jumalateenistus
14.30 orkestrikontsert. Beethoven: Leonore-avamäng nr. 3. — Heliplaate. — Rimski-Korsakov: 2 osa süüdist „Scheherzade“. — Heliplaate. — Sibeliuse: Saaga
16.00 restoranimuusika
17.00 ajaviitemuusika
18.00 reitsatsioon
18.30 tšello. V. Kaponen
18.50 aktuaalsed
19.00 aeg, ilmateade
19.10 „Soome perekond“
19.25 loeng
19.40 laule. Greta Aaltonen
20.00 diskussioon
20.20 kabaree
21.05 valsiõhtu. Orkester. Lehar: Lükseburg-valss. Kliment: Viini metsa võlu. Riedinger: Mälestus vanast Viinist. Komzak: Badeni neid
21.45 päevauudiseid soome k.
22.00 päevauudiseid rootsi k.

Lahti
22.10 ajaviitemuusika*
23.15–24.00 kontsertmuusika*

RIIA 238.5/1258/15
Madona 514.6 Kuldiga 271.7
8.03–8.35 orel
8.45–9.20 hommikumuusika*
10.35 vaimulik muusika*
13.05–13.20 Riia: heliplaate
13.25–14.40 salongumuusika
11.00–12.55 jumalateenistus
15.00–16.00 „Linnud“, kontsert*
16.20–16.50 ajaviitemuusika*
18.10–18.50 laule ja luulet
19.25–20.00 Donizetti ooperimuusika*
20.15 ajaviitemuusika. P. Sakss (tenor). V. Ruševics (viulil) ja orkester
21.30–22.00 orkester. Kistler: III vaatuse introduktioon oop. „Kunihilde“. Medinš: Süit nr. 2. Atterberg: Värmlandi rapsoodia
22.15–24.00 tantsumuusika

KAUNAS 1961/153/7
Klaipeda 531/565/10
13.15–14.30 Kaunas: heliplaate
15.15–15.30 Klaipeda: heliplaate
15.45–16.15 Klaipeda: heliplaate
18.00–18.15 Klaipeda: heliplaate
18.15–18.30 Kaunas: heliplaate
18.50–19.30 Kaunas: ajaviitemuusika
19.35 heliplaate
19.50–20.05 laule
20.20–21.30 kontsert
21.45–22.15 kontsert
22.30–22.50 heliplaate
23.00–23.30 Kaunas: ajaviitemuusika

VARSSAVI 1339.3/224/120
Poznan 345.4 Vilno 559.7
Lwow 377.4 Katowice 395.8
8.20–9.00 hommikumuusika.
Orkester ja koor
9.20 ajaviitemuusika. Orkester. Suppé: „Luuletaja ja talupoeg“, avamäng. J. Strauss: „Lood Viini metsast“, valss.

Ziehrer: „Strauss-Millöcker-Suppé“, suur popurrif
10.00 „Slaavi kantaat“, sõnalis-muusikaline saade
10.30 „Gloria in excelsis Deo“*
11.00–12.57 jumalateenistus
13.03–14.00 orkestrikontsert.
Beethoven: „Ateena varemend“, avamäng. Weber: Kontsertpala f-moll klaverile ja orkestrile, op. 79. Moniuszko: intrata oop. „Beata“. Grieg-Sobolevski: Süit orkestrile. Mlynarski: Polonees D-duur
14.15–15.35 ajaviitemuusika. Orkester, sopran ja mandoliiniansambel
18.00 viiul. W. Niemczyk. Paderewski: Armastuslaul. Szymanowski: Masurka; Romans, op. 23. Statkowski: Krakovjakk. Wieniawski: Polonees D-duur; Tarantella
18.30 Jonesi operett „Geiša“
20.30–21.30 ajaviitekontsert. Sümfooniaorkester. Tšaikovski: katkendid süüdist „Nõitunud printsess“. Delibes: „Sylvia“, süit. Coates: Pulmanarr. Gounod: valss oop. „Faust“
22.15 kuulsad vokaalistsid*
23.00 lõbus saade
23.30–0.55 tantsumuusika

STOCKHOLM 426.1/704/55
Motala 1388.9 Göteborg 318.2
Hörby 265.3 Sundsvall 499.2

11.05 kontsert*. Mozart: Klaverikontsert d-moll (solist: Br. Walter); Sümfoonia nr. 39, Es-duur
12.00–13.40 jumalateenistus
14.00–14.30 muusikalised miniatüürid. Viiul, tšello ja klaver. Dahl: Rootsi süit. Nordqvist-Karpe: Palve. Rangström. Menuett. Neupert: Kontserttüüd. Schubert-Cassado: Allegretto grazioso. Kreisler: Londonderry-aaria. Christiansen: Humoresk
15.00–16.00 ajaviitemuusika. T. Broströmi orkester
16.35 Dahlgreni laulumäng
„Värmlandlased“
17.45–18.30 heliplaate
19.00–20.30 Bach: Jõuluoratorium
21.00–20.30 Lehari operett „Giuditta“
23.15–24.00 kamermuusika. Haydn: Keelpillikvartett G-duur, op. 64 nr. 4. Wirén: Keelpillikvartett, op. 9

KOPENHAAGEN 255.1
Kalundborg 1250/240/60
13.00–15.00 orkester
16.00–17.30 orkester
18.50–19.15 heliplaate
23.20 heliplaate
23.45 kirikukontsert
0.15–1.30 tantsumuusika

OSLO 1153.8/260/60
Trøndelag 476.9/629/20
Jeløy 48.94/6130/1
17.40–18.40 ajaviitemuusika
19.00–19.30 klaver
20.25–22.40 Lehari operett „Lõbus lesk“
23.30–0.15 orkester

DROITWICH 1500/200/150
London 261.1/1149/40

13.00 orkestrikontsert
13.45 orel
14.15–15.00 L. Praeger ja ta band
15.15–16.00 kamermuusika
16.25 J. Macarthuri kvintett
17.00–17.30 rahvalule ja -tantsumuusika

Üllatuseks raadiosõpradele on RET raadio uudisaparadid

se Norrast, Rootsist ja Balti riikidest
17.40 kirev muusika
18.00–18.30 heliplaate
19.00–20.00 M. de Pietro ansambel. Kavas: d'Amato, Dostal, Evans, Kern, de Pietro, Schubert, Newman, Giordano, Gade, Loma jt.
21.00 helifilmimuusika. BBC varieteorkester
21.45–22.20 Brahms: Trio H-duur, op. 8

23.45 tänapäeva muusika. W. Busch (klaver), Sophie Wyss (sopran) ja BBC orkester. W. Busch: Kontsert klaverile ja orkestrile. Rawsthorne: Kolm prantsuse hällilaulu. Chisholm: I sümfoonia
1.00 J. Jackson ja ta band
1.30–2.00 tantsumuusika*

LONDON-R. 342.1/877/70
20.00 meloodiaid
20.15–21.00 BBC orkester. Reznicek: Avamäng komöödiade. Atterberg: Kesksuvised tantsumus, op. 24. Dvořak: Scherzo capriccioso
22.50 varieteesaade
23.30–24.00 tantsumuusika. H. Dąbrowski ja ta band
0.25 J. Jackson ja ta band
1.30–1.50 klavikord*

SOTI-REGIONAL 591.1/767
20.00–20.15 meloodiaid
20.25–21.00 puhkpilliorkester
21.30–21.50 orel
22.05 šoti tantsumuusika
22.30 varieteesaade
23.30–24.00 tantsumus. (LR)
1.00 tantsumuusika (LR)
1.30–1.50 heliplaate (LR)

BRÜSSEL 321.9/932/15
19.00–19.45 heliplaate
20.30–20.45 kuulsad lauljad*
21.00–21.30 heliplaate
22.00 kirev saade
23.30–24.00 flaami rahvatantse
0.10–1.00 hollandi kabaree*
HILVERSUM II 301.5/995
19.00–19.40 orkesetr
20.05–20.40 ajaviitemuusika
22.00–22.20 ameerika heliplaate
23.00–0.10 sõjaväeorkester
0.20 Bela Kšiss ungari orkester
0.45–1.40 heliplaate

PRAHA 470.2/638/120
19.00 tšehhi ooperimuusika.
Orkester ja solistid
19.30–19.55 ajaviitemuusika.
Orkester
20.20–21.45 muusikaline ajaviiteesaade. Orkester, segakoor ja solistid
22.10–23.00 orkestrikontsert.
Solist: J. Stepanek (viilul). Tomašek: Avamäng, op. 33. Vremický: Kontsert viiulile ja orkestrile. Goldbach: Süit D-duur
23.20–24.00 heliplaate

BRATISLAVA 298.8/1004/13
18.20–18.45 tantsumuusika*
22.10–23.00 kontsert (Pr)
23.25–24.00 heliplaate
0.15–0.30 heliplaate

VIINI 506.8/592/100
Linz ja Graz 338.6/886/15
17.00–19.00 ajaviitemuusika
21.10–23.00 itaalia ooperimuusika. Viini sümfooniaval ja vokaalistsid. Leoncavallo: proloog oop. „Pajatsid“ Bellini: „Norma“, avamäng. Pergolesi: Zerbina aaria oop. „La serva padrona“. Cimarosa: duett oop. „Salajane armastus“. Ponchielli: „Tundide tants“ oop. „Gioconda“. Donizetti: Hullumeel-suseaaria oop. „Lucia di Lammermoor“. Rossini: „Tuhkatriinu“, avamäng. Puccini: Lauretta laul oop. „Gianni Schicchi“; Cavaraddosi aaria oop. „Tosca“; laul ja duett oop. „Manon Lescaut“; intermetso oop. „Manon Lescaut“; Liu aaria oop. „Turandot“; kvartett oop. „Boheem“. Mascagni: intermetso oop. „Talupoja au“. Verdi:

Azucena canzone oop. „Trubaduuri“; Paaži aaria oop. „Maskiball“; balletimuusika ooperist „Aida“; Hertsoigi canzonetta oop. „Rigoletto“; kvartett oop. „Rigoletto“; „Sitsiilia verepultm“ avamäng
23.30 muusika kahel viiulil. Händel: Sonata kahele viiulile ja klaverile. B-duur. Reger: Kaaanon ja fuuga kahele viiulile, op. 131a. Vivaldi: Dopeltkontsert d-moll, op. 3
24.00 ajaviite- ja tantsumuusika. Väike orkester, alt ja tenor. Kavas: Rust, Benatzky, Lehar, Melichar, Missner, Fenyes, Glinka, Munsonini jt.
1.00–4.00 ajaviitemuusika. Orkestrid

BUKAREST 364.5/823/12
18.00–19.00 sõjaväeorkester
19.15–20.00 koor
20.15 heliplaate
20.35–23.45 ülekanne Ooperist

BEOGRAD 437.3/686/20
21.45 koorilaule
22.30–23.00 rahvamuusika
23.15–23.45 tantsumuusika

ROOMA I 420.8/713/120
Bologna 304.3 Bari 283.3
20.20–20.40 heliplaate
22.00–24.00 operett
0.15–0.55 tantsumuusika

MILAANO 368.6/814/50
Trieste 263.2 Rooma II 245
20.20–20.40 heliplaate
22.00–24.00 orkester ja koor.
Kavas: Pizzetti, Pilati
0.15–0.55 tantsumuusika

BEROMUNSTER 540/556
18.00–19.00 orkester
19.50–20.10 tšello
20.40–22.00 „Danse sacrée et profane“
22.10 hispaania muusika.
Orkester
22.45 hispaania laule
23.05–23.30 rahvamuusika

D-SENDER 1571/191/60
7.10 heliplaate
7.30–9.00 hommikumuusika
Sõjaväeorkester
12.30 heliplaate
13.00–13.15 lõnamuusika.
Puhkpilliorkester
14.15–14.45 lõnamuusika. Orkester ja bass
15.00–16.00 ajaviitemuusika*
16.15–16.30 H. E. Groh (tenor)*

17.00–19.00 ajaviitemuusika.
Orkester. Bortz: Neli stseeni maaelust. Bizet: „Djamilah“, avamäng. Saint-Saëns: „Veeuutus“, poeem keelpilliorkestrile. Mielenz: Skerto sooloile, klanetile. inglissarvele ja fagotile. d'Albert: meloodiaid oop. „Madalik“, van Goens: Skerto tšellole klaveri saatel. Joh. Strauss: Miljonitevalss. Fischer: Helise nädalaring-vaade. Künneke: meloodiaid oop. „Onupoeg“, Witteborn: „Südamearmsake“, intermetso keelpilliorkestrile. Berenska: „Tops in tempo“, ksülofonisoolo. Millöcker: valss ooperist „Väljutlustaja“. Lehar: „Naerustee maa“, avamäng
19.40–20.00 trautionim
20.15–21.00 „Jäppommid“, saade muusikaga

21.15 kontsert*. Ravel: Klaverikontsert, Stravinski: Kaardimäng
22.00–23.00 kuuldemäng
23.30–23.45 Bach: Sonata G-duur gambale ja tšembalole
24.00–1.00 itaalia muusika*

BERLIN 356.7/841/100
18.00–18.30 Reger: Sonata klanetile ja klaverile, fis-moll
19.00 ajaviitemuusika*
20.00–20.45 muusikalt Berliini lavadelt
21.10 kirev muusikaline tund. Väike orkester ja solistid

22.00—23.00 „Max ja Moritz“, lõbus saade muusikaga
23.30—1.00 ajaviitemuusika (L)
KÖNIGSBERG 291,0/1031
17.00—18.40 ajaviitemuusika.
Väike orkester. Noack: „Pidu Elysiumis“, avamäng. Malo: Sügisromans. Krome: Sere-naad vikerkaarel. Kutsch: Valss. Hippmann: Prima vera. Reich-Hennig: Tšardaš. Jones: meloodiaid op. „Geiša“. Suppé: „Hommi, lõuna ja õhtu Viinis“, avamäng. Lamprecht: Armusõnad: Valss päikesepaistes. Zeller: meloodiaid op. „Linnukaupleja“
19.20—19.50 videvikumuusika.
Koor ja orel
20.10—20.40 heliplaate
21.10—22.15 ajaviitemuusika. Orkester. Skizze: Marss. Kochmann: Tundke elust röömu“, avamäng. Dostal: meloodiaid op. „Clivia“. Winkler: „Sügisel“, avamäng. Kliment: „Igatsuse unelmad“, valss. Dietrich: „Rahvapidu“, avam. Robrecht: Valsimeloodiaid II. Elbe: Marss.
23.40—1.00 ajaviitemuusika. Tantsukapell
BRESLAU 315,8/950/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika. Orkester, sõjaväeorkester ja bass
19.25—19.50 heliplaate
20.15—21.00 puhkpilliorkester
22.00—23.00 rahvuslik saade
23.30 ajaviitemuusika (L)
1.00—4.00 õemusika (V)
HAMBURG 331,9/904/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika
19.10—19.45 kammermuusika ja tenor
20.00—20.45 ajaviitemuusika. Orkester ja solistid. Kavas: Winkler, Rhode, Hoffmann, Perl, Jary jt.
21.10—23.00 operimuus. (V)
23.40—1.00 ajaviitemuusika (L)
KÖLN 455,9/658/100
17.00—18.30 ajaviitemuusika*
20.15—20.55 heliplaate
21.10 ajaviitesaade
22.00—23.00 „Väga austatud, tundmatu preili...“, armastuskiri muusikaga
23.30 ajaviitemuusika (L)
1.00—4.00 õemusika (V)
STUTTART 522,6/574/100
17.00 ajaviitemuusika
18.00—19.00 „Kella-5-tee“, vestlus heliplaateidga
20.00—21.00 rahvuslik saade
21.15—23.30 Mozarti ooper „Võluflööt“
23.45 heliplaate
1.00—3.00 öökonsert. I. Sõjaväeorkester. — II. Koorilaule. — III. Suur orkester ja klaver
LEIPZIG 382,2/785/120
17.00—19.00 ajaviitemuusika. Orkester, bass ja sõjaväeorkester. Kavas: Stieberitz, Schubert, Rust, Lortzing, Strauss, Heuberger, Blume, Dostal, Prager jt.
19.15—19.40 Klaas: 6 impromptu klaverile op. 39
20.00—20.50 rahvamuusika
21.10—23.00 „Muusika Dresdenist“, kontsert. Dresdeni Filharmonia. Beethoven: „Egmont“, avamäng. Weber: „Turandot“, avamäng. Schumann: „Genevieve“, avamäng. Berlioz: „Kuningas Lear“, avamäng; „Pidu Capulet juures“, stiidist „Romeo ja Julia“. Humperdinck: Shakespeare'i süit nr. 2. Grieg: „Sigurd Jorsalfar“, süit. Pfitzner: „Heilbromi Kätchen“, avamäng. R. Strauss: „Kodanik aadlimehe-na“, süit.
23.30—1.00 ajaviitemuusika. Meeskvartett ja väike orkester
FRANKFURT 251/1195/25
17.00—19.00 ajaviitemuusika
20.20—21.00 heliplaate
21.15 heliplaate

21.45—23.00 kammermuusika. Verdi: Keelpillikvartett. Wolf: Laule; Itaalia serenaad keelpillikvartetile; Laule (sopran)
23.30 ajaviitemuusika (L)
1.00—3.00 öökonsert (S)
MÜNCHEN 405,4/740/100
17.00—19.00 ajaviitemuusika
19.20—20.00 solistid
20.10—21.00 kirev ajaviitemuus. 21.10 kuuldepilte muusikaga
22.10—23.00 orkestrikontsert*
Haydn: Sümfoonia G-duur, nr. 13. Mozart: Sümfoonia Es-duur (K. 543)
23.35—1.00 E. Kaiszi kapell
DAVENTRY
19,66 m 19,76 m 19,82 m 25,29 m 25,53 m
10.00 J. Wilbur ja ta band* ★
10.40—11.20 Brahms: Trio viiulile, tsellole ja klaverile, Hd- duur, op. 8
13,93 m 13,97 m 16,86 m 19,82 m 25,29 m
12.45 sopran ★ 13.00—14.00 „The Kentucky Minstrels“ ★ 14.15—15.00 tantsumuusika, L. Praeger ja ta band
13,97 m 16,86 m 19,82 m 25,29 m
16.00—16.40 A. Campoli ja ta salongorkester* ★ 17.00—18.00 varieeteesaade*
16,86 m 25,53 m 49,59 m
19.40—20.00 M. de Pietro ansambl ★ 21.00—21.30 H. Sandleri oktet*
19,76 m 25,53 m 31,32 m 31,55 m 49,59 m
0.05—0.35 kabaree
19,76 m 25,53 m 31,32 m 31,55 m 49,10 m
2.05—2.30 kinoorel ★ 3.00—3.30 operimuusika. BBC Empire-orkester.
31,32 m 31,55 m 49,10 m
4.40—5.20 A. Campoli salongorkester* ★ 5.50—6.05 bariton
PHOHI — EINDHOVEN
14.40—15.40 Phohi saade Hollandi Ida-Indiale
31,24 m
3.00—4.00 Philipsi katsesaated Lõuna-Ameerikale
ROOMA
25,40 m
11.40 araabia muusika ★ 12.00 kammermuusika ★ 13.00 Ponchielli ooper „Gioconda“, I vaatus.
14.30—15.45 kammermuusika ★ 17.00 ajaviitemuusika ★ 18.15—19.05 rahvamuusika
31,13 m
19.10—20.00 araabia muusika ★ 2.00—2.40 ülekanne (Mi) ★ 2.40—2.25 kammermuusika ★ 2.30—4.00 ajaviitemuusika
RUYSSELEDE 29,04 m
20.30—21.30 ajaviitemuusika*
ZEESEN
19,56 m 19,63 m 31,38 m 31,45 m
7.10—8.00 ja 8.15—8.50 hommikumuusika ★ 10.00 sõjaväeorkester ★ 11.00—11.30 viiul ja klaver ★ 11.45 ajaviitemuusika ★ 13.00—14.00 ja 14.15—15.00 ajaviitekonsert ★ 15.15—16.00 laule ★ 16.45—17.45 sõjaväeorkester
19,85 m 25,49 m
17.45—18.15 ajaviitemuusika ★ 18.30 bariton ★ 18.45—19.00 Buxtehude: Trio-sonaat D-duur ★ 19.10—19.30 ajaviitemuusika ★ 20.00 Beethoven: Klaverikontsert ★ 20.30—21.00 alt ja bariton ★ 22.30—23.00 veste heliplaateidga
19,63 m 31,45 m
1.30 alt ja bariton ★ 2.00 Beethoven: Klaverikontsert ★ 2.30—3.00 veste heliplaateidga ★ 3.30—4.00 bairi rahvamuusika ★ 5.00—5.15 Buxtehude: Trio-sonaat D-duur
TOKIO 19,79 m 25,42 m
21.35 päevauudiseid inglise keeles. ★ 21.45 ingliskeelne loeng ja koto-katkendeid. ★ 22.05 päevauudiseid saksa keeles. ★ 22.15—22.35 rahvalikke laule*

LAUPÄEV

7. jaanuar

17.30 Varssavi: Beethoven: Oktett
18.30 Riia: Orel
20.00 Leipzig: Ajaviitemuusika
20.45 Droitwich: Puhkpilliorkester
21.00 Beograd: Rahvamuusika
21.15 Frankfurt: Katniggi op. „Balkani armastus“
22.00 Rooma: Wagneri ooper „Tristan ja Isolde“
24.00 D-sender: öökonsert
TALLINN 219,6/1366/1
TÜRİ 410,4/731/50
TARTU 586/512/0,5
7.00 äratusmäng. Võimlemine
7.20 päevauudised. Ilmateade
7.30 hommikukontsert*.
Ülo Topman: marss „Halloo, siin Tallinn!“ — orkester. Tšardaš „Honvedi kasarmus“ — mustlasorkester. Schneider: pop. „Ball Ziehreri juures“. Pleier: Karlsbadi nukutants. Kennedy ja Mills: Vilistaja Rufus — orkester. Oira-polka — balalaikaorkester. Bixio: kaks laulu filmist „Vivere“ — T. Schipa (tenor). Klaverirapsoodia — ansambl. Mozart: Rondo alla turca — balalaikaorkester. Händel: balletimuusika „Alcina“ — Berliini filharmonikud
8.15 hommikupalvus — abi-praost P. Kuusk
8.35 perenaiste. Turuteated.
16.50 teated ja reklaam
17.00 lõbusaid helisid*. Keler-Bela: Lustmängu avamäng. Boulanger: Halloo, Budapest! Fetras: Lõbud mägedes. Betton: Lõbusad sepad. Waldteufel: Hispaania valss. Heykens: Teine serenaad — orkester. Denza: Funiculi-funicula — M. Korjus (sopran). Bourdon: Pipraterad. Crumit: Lõbus rüttl. Bourdon: Väike tants — orkester. Conrad: Keskkõo Pariis — N. Martini (tenor). Strauss: Perpetuum mobile — Comedian Harmonistid. Woitschach: Marsside-revü — orkester.
17.50 ins. P. Lindvers: Põlevkivituha kasutamist
18.10 Täna kõneleme korraks uisutamist! (Noortele.)
18.40 päevauudised
19.00 õige aeg. Teated
19.05 saatekava-vestlus
19.20 Tantsu- ja pilliise laupäevaõhtuks. Vana tantsumuusika ja muid lõbusaid lugusid
20.10 küla naerab. Rahvanalju igast kandist ja parajat muusikat sinna juurde
21.00 nädalalõpu-kontsert. RR orkester, juh. P. Nigula. Rossini: avamäng „Varastav harkas“. Mascagni: intermetso oop. „Sõber Frits“. Ziehrer: valss „Viini kodanikud“. Ponchielli: tundiditants ooperist „Gioconda“. Recktenwald: polka „Ööbiku hommikutervitus“. Künneke: meloodiaid ooperist „Hertsoginna tenor“. Suk: Rahvatants. Liszt: Ungari rapsoodia nr. 2
22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated

22.10—24.00 Huvasti, esimene nädalake! Tantsu- ja meelemuusika
LAHTI 1807,7/166/150
Helsingi 335 Viiburi 569,3
Lahti, soome keeles
17.00 soovikontsert*
18.00 lastele
18.20 veste
18.30—18.50 löötspill
19.15 loeng
19.35 muusika kahel klaveril. G. de Godzinsky ja C. Szalke-wicz
20.00 reportaaž
20.30 kabaree
21.00—21.45 vana tantsumuusika. Orkester
22.10 tantsumuusika restorantist
23.15—24.00 põhjamaadevaheline saade
Helsingi, rootsi keeles
17.00 soovikontsert (La)
17.40 noortele
18.00 soovikontsert*
18.20 olümpiateated
18.30—18.50 löötspill (La)
19.15 „Hört i veckan“
19.30 retsitsioon
19.35 klaveridu (La)
20.00 kabaree
20.40 retsitsioon
21.00—21.45 vana tantsumuus. (La)
22.10 tantsumuusika (La)
23.15—24.00 ülekanne (La)
RIIA 238,5/1258/15
Madona 514,6 **Kuldiga** 271,7
7.25—8.00 hommikumuusika*
12.00—12.30 kontsert*
13.05—13.30 ajaviitemuusika*
16.00 eesti muusika. Sõjaväeorkester. Liinev: Marss. Hermann: fantaasia oop. „Kalev ja Linda“. Tamm: Eesti rapsoodia
16.30—16.40 laule
17.00—17.45 läti muusika. Orkester ja Gabriela Viksne-Apinis (sopran)
18.10 jõululaule*
18.30—19.00 orel. A. Kalniņš. Guilman: V sonaat, c-moll. Koraal
20.15 ajaviitesaade
21.35—22.00 heliplaate
22.15—24.00 tantsumuusika*
KAUNAS 1961/153/7
Klaipeda 531/565/10
13.15—13.35 Kaunas: heliplaate
15.15—15.30 Klaipeda: heliplaate
15.45—16.15 Klaipeda: heliplaate
18.00—18.20 Klaipeda: ajaviitemuusika
18.30—19.00 Klaipeda: heliplaate
21.50 ajaviitemuusika
22.20—22.50 tantsumuusika
23.00—23.30 Kaunas: tantsumuusika
VARSSAVI 1339,3/224/120
Poznan 345,4 **Vilno** 559,7
Lwow 377,4 **Katowice** 395,8
8.15—9.00 heliplaate
13.03—14.00 lõunasaade
16.30—17.00 ajaviitemuusika. Salongorkester. Winkler: Rooma avamäng. Kochman: „Mäng pargis“, väike valss. Ranzato: „Ajaviide“, intermetso. Keschubec: „Tunnid ja päevad“, tango. Lehar: laul ja tšardaš op. „Mariska“. Namyslowski: Masurka
17.30—18.05 Beethoven: Oktett kahele klarinatile, kahele jahisarvele, kahele fagotile ja kahele oboele, op. 103
18.20—19.00 tenor ja klaver. Rozycki: Eskiisid, op. 39. — 4 laulu. — Kahn: Kolm poetiilist pala. — 2 laulu
19.30 saade poolakale välismaal
20.15—21.35 ajaviitemuusika. Orkester, koor ja viiul. Caludi: Unustamata unelm. Dely: õhtukellad (orkester). — Cui: Orientale. de Falla-Kreisler: Hispaania tants (viiul). — 2 laulu. — Nicolai: fantaasia oop. „Windsori lõbusad naised“.

Võidujooks saatusega

H. Rumpffi ringhäälingu-romaan.

„John Gill,“ ütles Liza venitades ja summutatult, „teie...“

John pidi tahtmatult naerma. Tema nimi näis naisesse imelikult mõjuvat.

Enne kui Liza edasi kõneles, sündis midagi rabavat: tema sisimas katkes äkki nagu udu külma ja rahuliku äratundmise ees — mehel oli see, mida tema tahtis saada! Mis õieti temale kuulus. Kas polnud see nii? Mehe taskus oli Liza saatus, mis oli nüüd muutunud ka tema saatuseks. Tema oli end seganud Liza saatuse ja nüüd Liza segab end tema saatuse, et teha see jälle enda omaks.

Kuigi see kõik oli nii põrutavalt keeruline, kogus Liza end imekiiresti ja tema huulilt tulid paar jahedat sõna „... ei küsinudki minult, kas ma seda tahan. Hüva siis! Ma tahan, John Gill!“ Ta võttis klaasi ja jõi pika söömuga.

Johnil oli pisut ebamugav tunne. Oli see naine natuke põrunud hirmust või ehmatast? Ah, see oli midugi ikka veel see reaktsioon! Juua oskas ta ka. Kuradi pihta: ilma veeta! Hüüjatud või unustatud? — Kummaline naine! (Kummaliselt hurmav naine! kostis temas kaja. Kuid veel väga uduselt.)

Liza Gambleen polnud veel oma klaasi tühjendanud, kui ta pilk langes kellale teda alarmeerides. Jessakene, see raadiomees tahtis kümne minuti pärast tulla tagasi ja võtta temalt John Gilli ja John Gilli saatust, mis oli tema oma! Ta tahtis temalt röövida need viissada dollarit. Ta naeris enda ette ja see naer ei meeldinud John Gillile. Liza jõi oma klaasi jühjaks — muide täpselt nii, nagu Kitty oli ütelnud: raasugi oma daamilikust hoiakust kaotamata. Tal polnud veel mingit kindlat plaani, ainult mõte: nad ei tohi seda temale ütelda. Mina ütlen seda temale või — võtan temalt ära selle karbi sinises paberis! — Kus see tal küll on? Võib olla maksis tal vaid käsi välja sirutada ja karp oleks tema oma! See oleks kõik läinud nagu laval... Kuid võib olla, oli see mehe kuue taskus ja mitte selles mapis?

Liza Gambleen lausus aeglaselt: Teie olite täna pärast lõunat Winnyardis?

John noogutas hämmastunult. Kummaline isik!

„Karu-apteegis? Mr. Brandti juures?“

Asi läks üha imelikumaks. „Jah, olin seal! Ei tea, kas see oli tema nimi. Kuid teid ma küll seal ei näinud.“

„Mind? Ah mina?... Ma läksin mööda, kas teate! Nägin teid. Kas teie ei joonud midagi?“

Teises olukorras oleks John nüüd

midagi teravat ütelnud, kuid pärast seda, mis ta oli läbi elanud, lausus ta ainult: „Tõin ainult unerohu endale.“ Seejuures osutas ta tahtmatult oma mantlile.

See andis Lizale nagu tõuke. Teda haaras jälle mingi seletamatu tung, nagu tol ööl, mil ta parandas vana dr. Ambleri rohutähte, seda võltsis, halvasti võltsis. Seesama tung oli teda esiteks sundinud end kiirrongi alla heitma. See oli küll seesama tung ja siiski hoopis midagi muud. Tema ja ta soovi vahel seisis nüüd üks inimene. See omas aimamatult seda, mida ta vajas. Tuli ületada teatud raskusi. eSee oli jaht — teatud määral kassi-hiire mäng. Taevas! Kummalisel viisil oli tema ühtlasi kass ja hiir!

Kumbki neist polnud õieti teadlik, et peale nende oli selles toas veel Balmorali katuseaia-orkester, klaver, viiulid, saksofonid, teeserviisid ja kes teab, mis veel kõik. Nüüd tundis Liza: kõik see aetakse varsti toast välja. Seda teeb ringhäälingu direktor mr. Spencer oma pastoraalse häälega või selle teataja hele hääle, kes talle alati oli tundunud nii võõrana ja arusaamatuna oma alatise lõbususega.

Liza äkiline üleskargamine pani Johni kolmandat korda kahtlema tema täie mõistuse juures.

„Siin on nii ängistav... Ma usun, et lämbun, kui ma veel minutiks siia jään! Kas teie ei saadaks mind välja?“

John pani oma asjad sõnatult mappi. Ta nägi, kuid naise käed värisid. Taevas niisugused asjad mõjuvad ju nii kangesti ühele naisele! Ta tõusis ja haaras oma mantli järel...

Kontserti katkestas äkki mr. Spenceri hääle: „Ladies and gentlemen...“

Liza oli juba ukse juures. Ta lõi tui-kuma ehtsast hirmust. „Tulge juba ometi kord!“ kiirustas ta. „Ma langen kohe minestusse.“ Ta oli oma lakk-kohvri kaasa võtnud, sest üks mis kindel oli — sellesse ruumi ei toonud ta enam iialgi oma jalga.

Mr. Spencer: „... Meie katkestame oma kontserti...“

Liza (samal ajal): „See raadio tapab mu veel!“

John (rahulikult): „Tõesti? Vaadake, mina ei kuulagi seda.“

Mr. Spencer (samal ajal): Balmoral-Palace'i katusaiast, Vancouverist, et teile teatada, et...“

Siin sulges üks Liza ja Johni järel. Teatajale omane põhjalikkus oli John Gilli kiiret pääsmist kahe sekundid võrra takistanud.

K ü m n e s p e a t ü k k .

Veel kolm minutit.

Nad väljusid jaamahoonest. Liza ei teadnud, mis peale hakata. Ka John

ei teadnud seda ja ootas põnevusega. Seda, mida Liza tahtis.

Veel ikka säras halastamatu päike pilvetust taevast. Õhk oli kuum. Oli peaaegu võimata hingata. Oli umbes kolmveerand kuus, täpselt: kell viis nelikümmend neli minutit. Kuski ümberringi polnud jälgegi mõnest elusolendist. Maja ees seisis O. M. Bickenbacki tiliuus auto, millega Sim L. Jolly oli siia toonud. See oli Buick-Gabriolett — ilus auto, kuigi ehk liiga kollane, vastavalt ranverslaste maitsele, kelle pulmade ja muude lõbusate sündmuste jaoks ta oli mõeldud. See oli hea igasugustel teedel.

Liza nägi autot. Ja äkki ta teadis teed, mis pidi viima teda sihile, kuigi ta ei aimanudki kuidas just.

Ta istus rahulikult auto juurde. Omandada võõrast asja ja seda tarvitada — see ei tähendanud temale midagi. Ta ei tundnud võõraid asju, mille väärtust ta poleks suutnud kolmekordselt tasuda. Ta ei teadnud, et oli inimesi, kes neis asjus teisiti mõtlesid. (Tegelikult on sääraseid inimesi vähe.)

John silmitses daami tähelepanelikult kõrvilt. Tema auto seisis siin? Kas ta siis ei käinudki täna Winnyardis? Tema tundis väga hästi teelusid siin ja ümbruses, seepärast jättiski ta oma auto koju. Rongiga oli sõit palju kiirem ja mugavam.

„Arvasin, et tulite sama rongiga, kui mina?“ küsis John.

Liza raputas vaid pead. Tal polnud kiiret. Ta ei kartnud, et keegi oleks võinud tulla ja teda tema ettevtõttes takistada. Siiski oli ta valmis sõitma ja ta küsis Johnilt: „Teie tahtsite ju Ginsporti sõita, eks ole?“

John noogutas.

„Reisijaterong saabub alles kell kümme õhtul. Kas sooviksite minuga Ginsporti sõita?“

John oli natukene imestunud teatud lahkkelide üle naises: tema kaitse, tema ootamine, tema välimus ja see liialdatud lõbus auto, mis võis teda iga hetk viia Ginsporti!? — Kuid ta ei ütelnud muud, kui ainult: „Meeleldi. Kui mina võin juhtida.“

„Sellega valmistate mulle suurt rõõmu!“ hüüüis Liza tõetruult. Ta tahtis avada ust, kuid ei osanud seda käsitada.

John märkas seda. „Juhiga harjunud sõitma,“ rahustas ta end ja aitas teda.

Liza astus sisse.

John pani hooletult oma diplomaadi-mapi, väikese pruuni kohvri ja Liza väikese lakk-kohvri tagaistmele. Siis istus ta naise kõrvale ja käivitas auto.

John andis gaasi.

Parajasti, kui mr. Spenceri hääle sees lausus: „Otsige John Gilli!“, tegi O. M. Bickenbacki Buick Johni osava käe all ilusa kaare Ranvers-Stationi ees, sõitis siis ilusasti vedrutades konarlisel teel mäest alla Ranvers-City suunas ja kadus teekäänaku taha. Sim, kes hooletult kõlkus tantsuaidaks, nägi seda veel pealt.

Kuigi ranverslased armastasid võõrastele puhuda oma linna mitmesuguseist osadest, oli seal ainult üks lõpmatu pikk tänav, mis viis jaamast otse linnast välja, ja selle ääres leidus elumaju, kauplusi, Bickenbacki garaaži, baarid, kirik ja peaaegu suurlinnalik „Etablissement Cafe Chantant“ oma maalitud alabaster-sammastega ja „eht Pariisi“ marmorlauakestega, mille ääres oli ülev istuda, kuid — ehamugav.

Sel pärastlõunal umbes kell kolmveerand kuue ajal oli umbes paar tosinat inimest rohkem jalul kui tavaliselt — Winnyardist tulnud raadio-sündmuse tõttu. Neil ei tulnud seda kahetseda. Või mida tähendas mingi kauge raadiodraama selle kõrval, mis äkki süütud möödujad muutis tunnistajajaks?!

Seal tuli O. M. Bickenbacki kuulus tuliuis auto jaama poolt kihutades, kuid temas ei istunud mitte Sim ja tantsuõpetaja, vaid — tõesti raske oli aru saada, kes just, — igatahes üks võhivõoras paarike!

Kogu publik peatus nagu käsu peale ja põrnitses tulikollasele autole järel. Alul ei tulnud keegi selle pealegi, et Bickenbacki auto võis olla röövitud. Säärasteist asjust oli kuulnud ainult raadiost ja ajalehest. Kõige suuremaks elusobjektiks, mis kunagi oli varastatud Randvers-Citys, oli üks kana.

Kuna Liza ei pannud midagi tähele, nägi John rahva jõllitamist. Ta tahtis peatuda Bickenbacki garaaži ees, et tankida natukene bensiini, kuid Liza sõnas asjalikult: „Ei mitte siin! Kas teie ei või rutemini sõita? Me ei jõua muidu kunagi Ginsporti!“

John sõitis samas tempos edasi. Ükski pilge ei suutnud teda kunagi panna kihutama. Nende taga tormas väike paks O. M. Bickenbock lehviva onu-Sami habemega büroost väljas. Kiiresti ja ilma Sim Hargiseta kadus fata-morganana tema auto ja see oli talle kui mõistatus. Ta tõstis ainult käed taeva poole ja oli keeletu.

*

Ranvers-Station'is.

Kell oli täpselt 17.44, kui Sim läbi Mary aariate kuulis suminat, mis meenutas talle tema Buicki uhket ja tumedat häält. Mispeale ta „igaks juhuks“ uksele läks. Hiljem jutustas ta: „Kargasin välja nagu härg, seal tormaski Buick karvapealt minust mööda! Võimata oli ära tunda meest, kes istus rooli taga!“

Mõnesuguste kogemuste tõttu mõtles Sim varem kui teised vargusele. Ta läks kohe sisse tagasi ja häiris oma teadetega tantsu-erikursust. Mary tormas kohe einelauda ja kohus hirmsasti, kui ta kena poissi ja veidrat leske enam seal ees ei leidnud. Ta tõrjus energiliselt tagasi Simi kahtlustused ja koputas talle energiliselt õlale. „Ütle sa mida tahad, mees, kuid mina tunnen inimesi!“

Marumäe ja kodukäija

Marumäe istus ihuüks ühes tühja maja paljudest tubadest. Tema ees, lonkaval laual, põles küünal ja selle kõrval oli ta taskukell. Ta suitsetas jämedat sigarit ja silmitses kärsituse ja põnevusega kella osuteid, mis mõlemad lähenesid kaheteistkümnele.

Lõpuks ometi lõi väljas tornikell kesköötundi. Marumäe luges poolkuuldavalt lõoke. Kui viimane neist oli kustunud, jäi ta istuma tummalt ja kangelt, pilk suunatud tiksuvale kellale. Ta ootas kannatlikult tervelt kolm minutit. Siis kargas ta aga äkki nii järsku püsti, et pidi peaaegu tooli ümber paiskama. Ta sööstis ukse juurde, kiskus selle lahti ja müristas kotta:

„Kurad võtaks! Mis laaberdamine see siis on??? Kas siin majas kummitab või ei kummita, lubage küsida? Tema hääle tekitas mitmekordset vastukaja tühjades ruumides. Selle kustudes oli majas valitsev sügav vaikus veelgi silmatorkavam.“

Äkki see vaikus katkes. Näis, nagu tuleks keldrist mingisugune vastus. See koosnes kaeblikust oigamisest, mis muutus itsitamiseks ja siis kriiskavaks naeruks. Kostis raskeid lohisevaid samme, mida saatis soigumine.

„Uhuuu — uhuu — uhh — uu...“ ulus keegi.

Marumäe oli nähtavasti oodanudki midagi säärast. Igatahes ei osutanud ta vähimatki hämmastust. Pigem oli see rahuldustunne, mis ta näol peegeldus. Ta läks tagasi tuppa ja istus laua taha. Ta pilk oli naelutatud uksele.

Kummalised häälitused aga tulid üha lähemale. Juba kostis kojast samme. Siis ilmus ukseprao vahele kondine käsi ja järgmisel hetkel seisid lähel kummaline logisev kuju, mille ümber lotendas valge võidunud lina. Hale väike pea peenikese kaela

— Kuid sellele M. Jolly sama rumalale kui taktitule küsimusele ta ei kostnud. Midagi säärast ei saa seletada.

„Vannun sulle, et nemad need ei olnud! Ja kui siiski olid, siis laheneb kõik kuidagi süütult! Vannun seda sulle.“

Sõnad, mille prohvetlik tähtsus ilmnas Simile ja M. Jolly'le alles hiljem.

Barnwell ka omas natuke eksitavat harjumust: kui keegi midagi kangesti väitis, siis kinnitas ta alul üteldut ja kõneles samas sellele jälle vastu.

„Neetud. Nii see on nagu ta ütleb!“ hüüdis ta seepärast veendunud rinnatoonil, „nemad nad olidki!“

Mary heitis talle mürgise pilgu.

(Järgneb.)

ROMAANI LUGEJATELE!

„Võidujooks saatusega“ järje leiate ajakirjast „Raadioleht“.

otsas kõikus siia-sinna ja kaks nüriilmelist silma põrnitses juhmilt küünlatuld.

„Uhuu — uhh — uuu...“ tegi see peletis.

„No lõpuks ometi!“ ütles Marumäe kala jahedusega. Ta osutas toole teiselpool lauda. „Palun, võtke istet!“

Imutis lõi suu paar korda ilmses hämmastuses kinni-lahti ja vehkis kätga nagu tohtu nahkhiir.

„Uhuu — uhh“, oli kõik, mis ta oskas lausuda.

Marumäe naeris lühikest ärritatud naeru.

„Sa armas aeg!“ ütles ta. „Jätke ometi juba, kui võite, see tembutamine! Esiteks hiline teie seitsme minuti võrra ja siis käitute veel nii halbilt! Või arvate, et minu aeg on maast võetud? No istuge juba kord maha ja olge viisakas! Mul on teiega midagi kõnelda.“

Kodukäija avas suu uueks jubedaks uhuuuhuuks, kuid enne kui ta jõudis seda kuuldavale tuua, märkas ta juhuslikult Marumäe pilku. Ja see sundis teda kähku oma suu sulgema ja tagasihoidlikult tooliservale istuma. Ta keerutas oma kondiseid sõrmi, pilgutas kõhklevalt Marumäe poole ja kõigutas veel rohkem oma armetut kolu.

„Kas teie siis ei tunne hirmu?“ päris ta pisut nohuse häälega.

„Hirmu?“ päris Marumäe alavääristava pilguga. „Mispärast?“

Kodukäija vajus lössi nagu tühjaks-lastud õhupall.

„Ma olen seda alati ütelnud“, põmises ta masendatult enda ette, „mina ei kõlba selleks! Kummitamine pole minu jaoks!“

Marumäe toetas küünarnukid rahulikult lauale.

„Asjalugu on järgmine“, ütles ta, „et ostsin selle maja siin seitsme kuu eest. Olen ta juba neli korda välja üürinud ja neli korda on inimesed siit välja kolunud põhjendusega, et siin kummitavad. Mina ei tahtnud alul seda loomulikult uskuda, kuid lõpuks... Lühidalt: mida teie õieti siin teete?“

„Ma kummitan,“ kostis vaim nüriult.

„Naeruväärt!“ ütles Marumäe pahaset. „Ärge minule tulge rääkimagi säärast lollust! Mida see üldse tähendab? Kas teie ei tea, et surnud peavad korralikult käituma ja mitte kummitama?“

„Mina pean aga kummitama,“ seletas vaim isekalt. „Mina polnud niimeelt eluajal korralik!“

„Või nii!“ ütles Marumäe. „Noh, aga selle vastu peaks ju ka abi leiduma. Teie võite ju kuidagi lunastatud saada, eks ole? Vähemalt kirjutatakse midagi säärast raamatuis. Nii et kuis siis sellega lood on?“

Vaim toetas oma lõuga murelikult

kondiste kätega ja vahtis nukralt enda ette.

„See ei lähe,“ lausus siis süngelt. „Kardan, et sellest ei tule midagi välja! Vaadake, esiteks peab selleks olema noor õitsev tütarlaps ja veel puutumatu.“

„Hm,“ tegi Marumäe.

„Teiseks,“ jätkas vaim, „peab ta väga ilus olema. Isegi väga ilus!“

„Tore,“ ütles Marumäe, „seda kõike on ju olemas! Mis siis edasi?“

„Jah...“, ütles vaim tasa ja ohkas, „jah, seep see asi ongi! Kolmandaks — hm, — nii-siis kolmandaks... kolmandaks peab ta mind suudlema.“

„Neetud,“ lipsas Marumäe suust. „Suudlema. Oh sa tuline kurat!“ Ta põrnitses vaimu tükk aega sõnatult laupa kratsides. „Kuulge,“ ütles ta siis lõpuks, „kas te ei saa siis muuta end mõneks printsiks või kuidas? Ehk vähemalt mõneks kenaks vanahärraks?“

Vaim aga vangutas kurvalt pead. „Kahjuks on see võimatu. Olen seotud selle kujuga.“

„Noh,“ ütles siis Marumäe, „jätame siis see! Pooldan tõsiasi järele kaine hindamist. Lunastamisest ei saa siis asja. Kas meie ei tuleks siis mõnele teisele kokkuleppele? Kuidas oleks, näiteks, kui läheksite lihtsalt puhkusele?“

„Aga kulla härra,“ halises vaim, „kujutlege ometi, kuidas sma kõik need aastad kükitan ööd ja päevad läbi oma maaaluses punkris ja kannatan kohutava igavuse all. Öine ümberkolamine ja inimeste hirmutamise on ju minu ainsaks meelelahutuseks!“

„Kenake meelelahutus!“ urises Marumäe, „minu kulul.“

Ta pani endale sigari ette ja tossutas tükk aega nagu kiirrongi vedur. Mõtted sagisid peas, kuni nad lõpuks võtsid selgema kaju. Kui ta siis jälle sigari suust võttis, välkusid ta silmad suurest meeleheast.

„Kuulge teie,“ sõnas ta, „kui ma teid öieti mõistsin, on teil koke igav?“

„Kohutavalt!“ vastas vaim.

„Ja kui ma muretseksin teile parema ajaviite, siis te loobuksite kummitamisest?“

„Aga muidugi. Olen kõrini tüdinud sellest öisest ümberhulkumisest ja uhuu karjumisest!“

„Siis lõpetame oma tänase istungi,“ ütles Marumäe. „Homme näeme jälle kui teil midagi selle vastu pole. Toon teile midagi kaasa. Teie ei pruugi vaevuda siia tulla — tulen ise teie juurde alla.“

Ta kummardus nende sõnadega, võttis küünla laualt, pani kella tasku ja läks. Vaim vahtis talle tükk aega ülilmas hämmelduses järele, siis ta lahkus jalgu järele vedades toast.

Täpselt kell kaksteist järgmisel ööl kobis Marumäe mööda keldritreppi alla. Tal oli kaenla all suur pakk ja ülemise vestinööbi küljes rippus tuvev elektrilamp.

Jõudnud alla ta hüüdis: „Hallo!“ Kuskilt nurgauksest ilmus nähtavale

„Roti“ kangelas-tegu

See oli täiesti moodne, kaheksakordne maja, sileda ja tõsise fassaadiga. Uus stiil. All korral suur pangafiliaal. Siis suured konfertsioonfirmad, üks mantlite, teine vihmavarjude. Tekstiilosakonnad kolmandal ja neljandal korral. Üles, kuni kaheksanda korrani, äriruumid, laod, bürood. Kogu ehitis terasest ja tsemendist, külm ja ebamugav. Ei mingit paika mugavusele ega luksusele. Päeval on kogu hiigelkast kui taru, täis inimesi ja tööd. Öösel aga on ta kui välja surnud: kõmisedavad vaid öövahi sammud.

Vaid üsna üleval, kaheksandal korral, on asustet nurk, maja inspektori asukoht. Tagasihoidlikult sisustet kolm tuba. Noor abielupaar poolteiseaastase lapsega — täiesti seal ülal, kaheksandal korral. Akendel õitsevad lilled. Pikas, kitsas büroode ja äride tänavas on need ainsad aknad lilledega.

Maja põles maha ülalt alla. Kellegi kergemeelse poolt kookoslinikule visat sigaretist. Kell kuus tühjenes hiigelkast. Ja veerand peale ühtteist tun-

vaim ja vahtis pimestatult eredasse valgussööri.

„Tere õhtust!“ hüüdis Marumäe, viibates sõbramehlikult. „Kus teie punker siis on? Tahaksin heameelega vabaneda oma väikesest üllatusest.“

Vaim juhatas ta tillukesse nelinurksesse kongi keldri lõpus, milles polnud midagi peale poolkõdunenud kaltsupuntra, mis moodustas armetu aseme.

„Kõik on korras!“ hüüdis Marumäe, nähes lae all elektrijuhtmeid ja seina küljes mingit traadiotsa. Ta avas oma paki, millest ilmus nähtavale tuliuis raadioaparaat ja tööriistade kott. Ta asus vaikides tööle, kuna vaim seiras tema tegevust asemel kükitades suure põnevusega, kuid vähimatki sellest taipamata.

Umbes poole tunni pärast saabus suur hetk. Marumäe keeras üht nuppu — kostis vilet, raginat ja suminat. Siis kostis unistavaid viiuliheliseid, mis katkestati mürtsuga orkestri poolt, tremuleerivate flöötidega ja urisevate bassidega. Vaim lõug oli ripakil, ta toetus seinale ja põrnitses segaduses Marumäed ja pooleeritud kasti.

„Vaimud!“ tuli ta suust kähedalt.

Marumäe keeras irtitades nuppu — muusika katkes järsku ja leebe meeshäl teatas, et tatarlastel olnud kombeks panna liha sadula alla ja ratsutada see siis pehmeks ja söögi-kõlvuliseks.

See näis vaimu veel enam hämmastavat. Kuid Marumäe võttis tal lihtsalt käpast kinni ja tiris ta aparadi juurde.

„Pange tähele,“ ütles ta, „annan nüüd teile raadiotehnika kiirkursuse!

dis öövaht saatuslikku põlemislõhna. Esmalt ta alarmeeris oma kaks kolleegi; kolm meest astusid tulepesa ot-singule. Kuuendal korral nägid nad suitsu imuvat mitmest uksest. Nad olid vaprad, kohusetundlikud mehed. Ajal, millal üks telefonile tormas, löid kaks teist trepile lähima ukse sisse. Tuli ja ving valgus üle nende. Üks mees vajus meelemärkusetult kokku. Kaaslane, isegi poolmõistu-seta, kandis ta trepist alla. Nende taga loksas lõõm, mis siiani lämmat suletud ruumides, nüüd edasi tormas heledate, mähisevate leekidena. Pa-remale, vasemale, üles, alla, tõttas tuli. Sõid end edasi mööda puuosi. Põletas ära liftid. Vaevaselt alarmi annud vaht võitles end üles, et abis-tada kaaslast. Kahe lihtsa mehe kan-gelasmeel, millest maailm ialgi mi-dagi ei kuule. Endastmõistetavus.

Sisisedes langes neile põlevaid puu-tükke. Hoolimata tsemendist ja teras-est seisist trepikoone tules. Taluta-matu kuumus. Nad tõstsid üles mee-lemärkusetu kaaslast ja tuikusid ta-gasi. Klirisedes purunesid ruudud.

Peate õppima käsitama seda riista-puud. Ja kui teie siis veel kunagi peaksite mõtlema kummitamisele, siis ei mõista ma nalja.“

Ta kõneles kümme minutit „maast“, „laineikkusest“ ja „lülita-misest“. Tema lõpetades jättis vaim üsna haleda mulje. Ta oli niipalju siiski taibanud, et ta nüüd juba ise julges nuppe keerata. Ta tegi seda alul üsna aralt, siis julgemalt ja lõpuks ilmse naudinguga. Kui Maru-mäe lahkus, jäi vaim vaimustusega kuulama ettekannet tulbisibulate aretamisest. — — —

Marumäe magas terve nädala ra-hulikult selles kurikuulsas majas ilma, et vaimust midagi oleks kuulnud või näinud. Seitsmendal ööl las-kus ta uudishimust aetuna keldrisse. See oli vana ja uue aasta vahel.

Tal tuli kaua asjata taguda vaimu pelgupaiga seinale. Lõpuks pistis vaim pea välja ja silmitses Maru-mäed vähimagi vaimustusega.

„Teie?“ ütles ta tusaselt, „mida teie siis jälle siit otsite? Kas teie ei või jätta mind rahule? Kuulan just parajasti lõbusat uue-aasta vastu-võttu! Praegu pole mul tõesti aega!...“

Pea tõmbus kiiresti tagasi ja pragu sulges. Marumäe ronis käsi hõõrudes ja itsitades trepist jälle üles.

„Tore! Lihtsalt tore!“ pomises ta.

Järgmisel päeval ilutses ta maja küljes plakat: „Välja üürida.“

Ta ei saanud enam kunagi kuulda kaebusi kodukäijate või mingisuguste kahtlaste nähete üle oma majas.

Ta nägi vaimu kord aastast — vana aasta öösel, kui ta käis lampe vaheta-mas.

Igast küljest tõttas kohale tule-
tõrje. Suurtule alarm. Läbi vana
keskuse kitsaste nurgeliste tänavate
tulid kustutajad. Tormasid autod, si-
risesid signaalviled. Pimedast, maga-
vast, tühjast cityst korjus inimmasse.
Politsei eraldas kogu kvartaali. Tor-
mamine, karjumine, söim, tõuked.
Kitsais tänavais sai tuletoorje vaevu
liikuda. Kõigi abinõudega rünnati
tulid, mis oli jõudnud juba teise kor-
rani. Varustet suitsumaskidega, heit-
sid end tuletoorjajad sellesse infernos-
se. Väljas, tänaval, ronivad nad rede-
leil kõrgemale. Nad ulatusid vaid
kuuenda korrani. Seitsmendal või-
dutses lõõm metsikumalt.

Äkki karjatus! Keegi voolikumees-
test redelil oli näinud liikumist kõr-
geima korra aknail. Suits ja ving
hammustasid mehe silmi, kuid selgesti
jõudis ta tunda naise, kes hoidis kä-
tel last. Naine karjus, kuid midagi
polnud kuulda tulekohinas. Mees tea-
tas šefile hirmsast juhtumist. Kõik
vaatasid üles. Aeg-ajalt tuli nähtavale
läbi voogavate suitsupilvede valge
kuju aknal. Vannutades hoidis ta last
kõrgel. Redelid ette! Nad ei ulatu-
nud. Maja oli uus ja kasvanud kaks
majakorda üle tuletoorje abistamis-
võimaluse. Nüüd olid need korrad
võimetud. Naine oli aknalt kadunud.
Hüppelina? Ta ei julge seda, ütles
peamees. Lootusetu võimetuse tunne
seal aidata, kiskus talle pisarad silmi.

Keegi mees murdis läbi politsei-
ahela. Meeletuna tahtis ta tormata
põlevasse majja. „Laske mind!“ Seal
ülal on mu naine ja laps! Olin oma
sõprade juures — —“.

Viis tugevat tuletoorjajat pidid teda
pidama.

Üle kogu lärmi kõlas ta kisa. — —

Nurgas, seal, kus vahtis mass polit-
sei seljataga, seisis Rott.

Väike silmapaistmatu mees, kitsa-
näoline ja laubata. Terav ja pikk nina
ulatus üle kitsa suu.

Silmad väikesed, värvita, sügavais
koopais. See oli Karl Weise, hüütud
Rotiks, suurlinna suurimaid sisse-
murdjaid; mitte mingisugune roma-
nikangelane, kes elas elegantsema üle
avantüüre ilusate naistega ja šikis
autos oma tegetsemispaikadele sõitis.
Ta oli libiseja öös, nagu loomgi, kelle
nime ta kandis. Nähtamatu, kuulda-
matu. Ta hoidis kokku oma saaki ja
pettis selle odavasse masardtoakesse
Mere tänaval, kus ta elas. Naised,
alkohol, mäng — kõik see, millele
teised end raiskasid, ei eksisteerinud
tema jaoks. Ta ei evinud mingeid
kirgi, mingeid tarbeid. Tundetud, ro-
mantikata mees — nagu rotti. Tema
spetsialiteedikid olid ronimississemur-
dised. Kolmandale, neljandale kor-
rale ronis ta mööda seinat. Meest jäl-
gisid Berliini, Hamburgi, Dresdeni
politseid ja kui teda oleks tabatud,
oleks teda oodanud veerandsaja-
aastane vangistus.

Nüüd oli Rott massi hugas. Ta ei
tundunud vaesena, kuid ikka tagasi-
hoidlikult ja tähelepandamatult riie-
tatud. Kes teda säärasena nägi, pidas

teda kohtukirjutajaks või panga-
ametnikuks.

Käed surutud sügavale ülikuue
taskuisse, vaatas mees kahe politsei
selja tagant hirmusteeni. Isiklikult
polnud tal midagi kaotada, ütles ta
endale. Kus oli politsei, pealegi sää-
rasel hulgal ja tegetsemisnuga, seal
oli Roti viibimine ebatervislik. Eriti
praegu. Kuue sisetaskus oli karbi-
ke tööriistadega, kallite, meistikäe val-
mistatud instrumentidega. Teises
taskus sõrmused, käevõrud, ripatsid.
Saak rõõvkäigult, millelt Rott praegu
oli saabunud. Kolm nädalat oli ta
asja ette valmistanud, üksinda. Ta ei
usaldanud ühtki inimest maailmas.
Kullasepa töökoda Komandandi täna-
val. Ei mingi lahtine äri. Tagamajas
viis tuba. Ühes magas üks sellidest.
Kolm nädalat oli Rott spiooninud ja
nuhkinud, plaanisnud. Kolm nädala-
lat oli ta oodanud ainult sobivat het-
ke. Ja siis — vaevalt kümne minuti
töö. Magaja kõrvaltoas ei märganud
midagi, tänu Roti kiirusele ja käratu-
sele. Viiekümne tuhande marga eest
oli tal nüüd taskus, kui ta seal seis-
is ja tule lavastatud näidendit vahtis.

Kolmkümmend tuhat saab ta kind-
lasti nende eest. Nii siis — —

Milleks kleepus ta massiga? Mis
puutus temasse kogu see asi? Kuid
uudishimu pidas Rotti. Võib-olla juh-
tub veel midagi suurt? Kas vajub
maja kokku või kukub mõni põlev
palk kellelegi pähe? Seal maja ees nä-
gi Rott oma verivaenlase, kriminaal-
vahtmeisteri Sterni paksu kuju. Kaks
korda oli see nnuskur-koer Roti um-
mikusse surunud. Kaks korda oli see
tal käte vahelt libisenud. Rott tõmbas
terava keelega üle paksude huulte.
Silmisse löi tal nagu tuli. Kui põle-
vad palgid just Steini leiaksid üles. —
Võib olla! Rott surus end politsei-
kule lähemale. See oleks nali. Rott
kihistas enda ette. Vaiksel. Varja-
tult.

Kuid siis karjatus! Pöörane kriis-
kamine mehelt, kes ei suutnud päästa
oma naist ja last. Mass politseinike
taga ärritus. Hüüded tugevnesid!
Tahtmatult hakkasid inimesed ette-
poole rühkima. Öudne jutt levis
suust suhu. Politseinikud ise kandsid
seda edasi. Keegi hakkas söimama:
„Teile makstakse, kuid teie lasete in-
imesed põleda sisse!“ Vaidlused. Nõu-
anded. — —

„Redelid ei ulatu!“

„Neid ei saa üles!“

„Sigadus — —“

Kuju aknal polnud enam nähtaval.
Loitvas valguses nähti tuletoorjajate
gruppi, kes hoidis õnnetut meest.
Nüüd rääkisid temaga tuletoorje direk-
tor, politseiobert, kriminaalametnik.

Meest kuuldi nutvat — —

Asjatu näis olevat võitlus võima-
tuga. Kolm tuletoorjajat ronis mööda
redelit üles. Üks neist jäi seisma vii-
masel jätkul, teine ronis talle õlga-
dele ja kummardus alla, et kolmandat
tõmmata üles. All redeli ümber avati
hüppelina. Surmavaikus valitses piki
tänavat. Isegi nagu tuli peatus oma
lõõtsumises. — —

Siis. — — —

Kolmas mees oli juba peaaegu teise
seljal. Seal võnkus redel. Korraga
kostis tuhandehälne karjatus —
kaks tumedat kogu kadus sügavikku.
Üks kukkus keset päästvat lina, teine
tõukus vastu lina äärt ja — langes
sillutisele. Jäi lamama liikumatult!
Mass tormas politsei ahela taga.

Rott nägi seda kõike. Jällegi libises
pikk keel üle paksude huulte. Tähele-
panelikult jälgis meister, kuis tule-
toorjajad alustasid hädaohtlikku ronimist.
Kõik kolm murravad oma
kaela,“ ennustas Rott, ja kihistas.
Miks ei riskinud too neetud Stein?
Suured lõud olid tal alati. Seal juh-
tus ka juba katastroof. — —

Rotis nagu võpatus midagi. „Ma
pole ometi hull!“ urises ta endale.
Tahtmatult tõmbus ta tagasi.

Ülal aknal nähti jälle naist lapsega.
Ta elas veel. — — Mees seis-
is all ja sirutas käsi üles. Mingit abi!

Jälle see tähelepandav tõmme Karl
Weisis. „Võiks sellele verekoerale
Steinile näidata! Kui ta aga mu tun-
neb? Puh! See on liiga rumal — —

Rott murdis end äkki läbi kahe
politsei.

„Laske mind sinna! Ma saan üles.
Mina — mina... Talle tuli äkki idee:
„Ma olen artist!“

Suuril silmil vahtisid politseinikud.
Mass nende taga hakkas karjuma.
„Laske teda! Laske ta läheb!“

Karl Weise vaatas üle paiga, mille
tule paistel tema vaenlane Stein tõt-
tas ärritatult. Rott isegi hakkas vä-
risema.

Ühe tõmbega kiskus Rott ülekuue
maha ja riputas ta kiirelt üle ühe poli-
tseiniku käsivarre. „Hoidke mu
mantlit!“ Siis jooksis ta tulepaigale.
Stein põrnitses Rotile otsa, nagu
oleks vaim väljunud lõõmavaist leeki-
dest. „Kuid see on ju...“ pomises
ta. Hingetult haaras Rott Steini kä-
sivarrest. „Kuulake — pole praegu
aega vanaks vihaks! Laske mind
üles, toon nad mõlemad alla! Ruttu!“
„Kes on see mees?“ küsis juurde-
ruttav tuletoorjajate direktor. „Mida
ta tahab?“

Detektiivile tuli ootamata säärase
situatsioon. Ta peaaegu neelas alla
oma kõrisõlme. Olakehitus oli kõik,
mille abil ta hoidis end seisukorra
kõrgusel.

Rott pöördus tuletoorje direktori
poole. „Härä ülem, härä vaht-
meister tunneb mind,“ pomises ta.
„Toon naise alla. Olen artist!“

Tuletoorje direktor oleks kuradigi
tulle saatnud.

„Laske käia!“ karjus ta.

Rott võttis käskluse endale. Tema
plaan oli ammugi valmis. „Redel vas-
tu vihmatoru. Nii! Nüüd üks pikk
kõis! Nii! Lahti!“

Rott ronis mööda redelit üles. Nii
kiirelt kui võimalik. Sellele sellile,
Steinile, pidi näitama, et tema on
rohkem väärt kui kolm, neli või viis
tuletoorjajat! Vihmatoru! Mehed, kes
seisid all ja tahupoole peadega üles
vahtisid, ei uskunud oma silmi, kui
nägid Roti ronivat mööda vihmatoru

põlvede ja käte abil kõrgusse. Katuse äär! Rott ronis seda mööda edasi, kuni ta rippus üle avatud akna, mille ääres oli seisnud naine lapsega. Mees rippus kaheksakümne jala kõrgusel!

Käsiivate vahelt vaatas ta alla. Nii koomiline näis kõik! Ja ometi — — Aknast tema all paistis tuhandeid mühavaid leike.

Suits hakkas tungima Rotile silmi ja kõrri. Kõhahoo haaras teda, ähvardades paisata renni küljest. Siinjuures kuumus! Talutamatu — —

„Milleks ma õieti olen siin?“ lipsas mõte läbi Roti ajude. Kui ta eksiks hooga, ega tabaks akent, langeks ta alla. Stigavusse! Mis tehti all? Ah — need laotasid hüppelina. Täiesti selgelt nägi Rott, kuis Stein karjus ja žestikuleeris. Kas ta ehk uskus?... Kuid suits — see neetud suits!... Rott kõhis. Vaid ühe käe abil ta rippus. — — —

Seal laskis Rott end kukkuda. Sekundi murdväljel vaatas ta oma sihti. Terve keha tarretus, vaid sõrmeotsad jäid elavaks, hoidsid alal oma jõu. Nad haarasid ühe aknapoole raamist. Pidasisid kramplikult kinni. Rott jäi pidama. Ta nägi ja tundis veel vaevu. Suits — lõõm... Roti peas hakati vasardama tuhandel häälel.

Aknalaud! Jah — see — — —!

Kus ta oli? Tema taga. Rott kõikus tagasi ja seisis kindlal pinnal.

Alt, tänavalt, kostis mõrgav karjumine. Tuletõrjujad, politseinikud, kõik karjusid.

Rahvamass eemal lehvitas mütse, rätte. Rott ei teadnud, et see puutus temasse. Et maailm tervitas kangelast. Ta oleks kenasti irvitatud, kui ta oleks teanud, et teda peeti kangelaseks. Nüüd seisis ta küürakil aknalaul ja silmitses üle suitsu.

Kus oli naine? Laps oli tal olnud! Põrgu päralt, kus oli ta nüüd? Rott libistas end põrandale. Tema jalg tabas midagi pehmet. Seal lamaski naine. Ta oli end heitnud viimasel teadvuse silmapilgul üle lapse, et teda kaitsta suitsu eest. Mis nüüd?

Rott oli ise pooleldi teadvusetu. Milleks ma lõpuks? — — Milleks? — —

Kuid ta sai valmis. Sidus naise ja lapse kõiega kokku ja tõstis koorma aknalauale. Kaks majakorda allpool seisis kaks tuletõrjujat redeli ülimal astmel. Märjad rätikud olid neil käes ja nad ootasid naist ja last. Rott toetas mõlemad jalad vastu aknaalust müüri ja libistas inimpaki alla. Leegid sirutasid oma keeli neile järele. — — —

Kuid mees ülal kaheksandal korral libistas kõit nii ruttu, et see purustas peode naha. Naine ja laps pääsid suurema hädata ohust. Tuletõrje kandis nad alla, kindlasse kohta. Abikaasa langes nende kõrvale põlvili.

Läkastades, poolpimedana ronis Rott aknast välja. Jällegi kuulis ta karjumist. Jällegi ei teadnud ta, et karjuti temale. Ainult alla, alla! Kõis! Rott haaras selle. Hüppas, libises. Leek sisises temale järele.

Juba kandsid teda ta tugevad käsi-varred — —

All!

Keegi toetas Rotti ja valas talle viina suhu. Kellegi hää! rääkis temaga. Harjumata naps käristas kõri. Rott vabastas enda ja sülitas kõik välja — —

„Mis, niisugust asja — — —“

Tuletõrje direktor, politseiülem ja mitmed esimese abi andjad ümbritsesid Rotti.

„Inimene, teil on ju haavu — —!“ hüüdis üks neist. Rott ei teadnud, kes see oli. Ta ei tahtnudki enam kogu sellest hulgast midagi teada. Haavad? Küll ta juba — — Majainspektor haaras äkki Roti käed. „Härra — härra — Jumal tasub seda teile. — — —“

Rott pöördus. „Aitab! Hea küll — hea küll — — —“

Tulid paar ärritatud härrataskuraamatutega. Reporterid. „Teie nimi! Härra! Teie nimi! Jutustage — me peame — — —“

Rott tundis end äkki jälle huumorist haaratuna. Tema nime tahtsid nad teada. Rott kihistas oma hääletud naeru. Korraga seisis tema ees Stein.

„Noh, mul õnnestus see!“ ütles Rott.

Detektiiv oli end vahepeal kogunud.

„Seda tegid sa toredasti!“ ütles ta. „Braavo!“

Ja ta naeratas, kui nägi reportereid Rotti piiravat. Ja tuletõrje direktor ning politseiülem! Ja nüüd tuli isegi naine lapsega.

Rott heitis kahtlevaid pilke enda ümber. Nagu oleks ta olnud hädaohus. Äkki meenusid talle ülikuub, instrumentidetasku, peitel — — —

Stein pöördus ametnike ja ajakirjanike poole.

„Mu härrad, ma tunnen seda — hm — vahvat meest seal. Homme kell kümme on ta minu juures — — —“

„Sa tuled ometi?“ küsis ta siis Rotilt.

„Jah, ja kindlasti, üsna kindlasti. Ja siis ma jutustan ka kõik.“

Siis jooksis Rott minema. Eemale tuletõrje direktorist, politseioberstist, päästetuist ja ajakirjanikest. Politseinik sammus talle vastu ja ulatas talle mantli.

„Täna väga!“ ümises Rott, võttis mantli ümber, sammus rahvamassi poole ja kadus. Turul astus ta omnibussi. Alles seal tundis ta end kindlana. Rott kobas taskuid. Karbike oli veel seal ja peitel samuti — —

Kui Stein teaks! Kas ta siis veel oleks lasknud Rotti vabalt minna?

Kaunis suupillimängija.

ESIMESI RAADIOTELEGRAAFIJAAMU

Katke A. Merilaiu raamatust sidetehnika ajaloolisest arengust.

Raadiotehnika sündis ja arenes XIX sajandi lõpul ja XX sajandi algul säärestel eeldustel ja vormis, mis vastasid tolle aja elektritehnika üldarengule. Raadiotelegraafi avastamisel oli maakerä kaetud 9 miljoni km pikkuse traat-sideühenduse võrguga. Meredesse ning ookeanidesse oli pandud kolossaalseid summasid maksnud kaableid. Ja traadia telegraafi tööle rakendamisel näisid kõik need jäävat ilma tööta. Sellise perspektiiviga ongi seletatav Inglise-Ameerika Transookeani Kaabliseltsi terav ja leppimatu protest Marconi poolt ehitatud Poldhu (Inglismaal) ja St. Johnsi (Ameerika Ühendriiges) raadiojaamade omavahelise töötamise, s. o. sidepidamise vastu. Traattelegraaf, mille areng algas, nagu meie eelpool nägime, XIX sajandi keskpaiku, pidurdas seega alguses tunduvalt raadiotelegraafi arengut.

Muide, olgu siinkohal märgendatud, et 1865. a. tehti S. Morse poolt Ameerika Ühendriikide senatile ettepanek ehitada transkontinentaalne telegraafiliin Ühendriikidest üle Kanada, Aljaska, Kamtšatka, Siberi — Lääne-Euroopasse. Isegi alustati selle muinasjutulise liini eeltöödega, mille pikkus oli ca 25.000 km. Tööstus sai grandiosseid tellimusi telegraafipostidele, traadile, isolatoritele jne. Ent varsti tuli teade transookeani kaabli paneku õnnelikust lõpetamisest ja selle tööle rakendamisest Inglismaa ja Ameerika vahel. Oli kohe selge, et transkontinentaalne telegraafiliin ei tasu end ookeanialuse kaabli olemasolekul majanduslikult, mispärast selle ajaloos pikima õhuliini ehitus pandi seisma juba ta algatmes.

Pidurdavatest olukordadest hoolimata jätkas raadiotehnika oma arengut — püsivalt ning järjekindlalt.

1897. a. asutati Londonis Marconi eestvõttel raadiotelegraafijaamade ehitamiseks esimene maailmas ettevõtte „Wireless Telegraph and Signal Co Ltd.“ Selle seltsi poolt ehitatigi Inglise kanali äärde esimene raadiotelegraafijaam. Esimese maksulise raadiogrammi, nn. „Marconigrammi“ saatis 1898. a. W. Thomson lord Kelvin sir G. Stockes'ile Prantsuse rannikul. Järgmisel aastal seati sisse esimene liikuv laevaraadiojaam aurikul „Flying Hunters“. Samal 1899. a. alustati ka Saksamaal raadiotelegraafijaamade ehitamisega Slaby-Arco-süsteemil, mis töötasid paarikümne kilomeetri peale. Professor Braun'i poolt ehitati 1899. a. Cuxhavenis rannaraadiojaam, mis pidas ühendust tulelaevaga „Elbe I“ sädetelegraafi teel. Ja 1901. a. nagu eelpool mainitud, teostas Marconi raadiotelegraafilise side üle Atlandi ookeani.

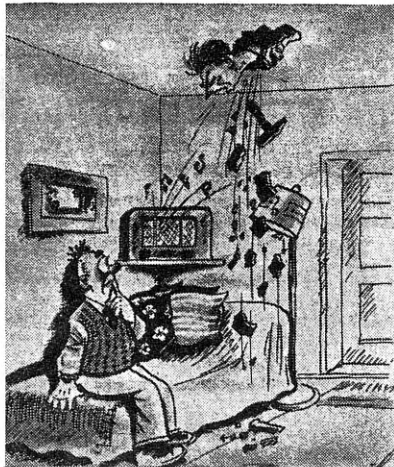
Mis puutub raadiojaamade konstruksiooni, siis oli sajandite vahetusel ainsaks kõrgesageduslike võnkumiste

tekitamise mooduseks elektrilaengu lahendamine sädevahemikus. Sel teel saavutatud suurel määral kustuvad võnkumised määrasid juba ette ära saateaparatuuri muud osad. Teisel poolt oli raadiotöö ainsaks vastuvõtjaks tol ajal koheerer. See määras ära ka vastuvõtuaparatuuri iseloomu. Seejuures puudusid nii saatjal kui ka vastuvõtjal häälestusorganid. Paljude aastate jooksul pidurdas see algeline sädetelegraafi aparatuur omakorda raadioarengu intensiivsust. Selleks, et raadiolevikut intensiivsemaks muuta, oli hädavajalik tuua raadiotehnikasse teatavaid uuendusi, uusi põhimõtteid.

See sünnibki aasta-aastalt. 1900. a. täiendatakse saate- ja vastuvõtuaparate häälestusahelatega. Prof. Braun viib sädevahemiku antennist vahekontuurisse. Viimane sidestatakse antenniga induktiivselt. 1902. a. ilmub Hertzi vibraatori asemele Wien'i oma. Fessendeni poolt lülitakse aparatuuri Rumkorfi pooli asemele vaheageduse umformer (muutur).

Vastuvõtuseadisest kaob pikapeale Branly koheerer. Selle asemele ilmub algul elektrolüütiline ja elektromagnetiline detektor. F. Braun leiutab siis kristalldetektorit, mis tänapäevalgi on veel tarvitusel. Vastuvõtjate aparatuuri skeem läheb keerukamaks, vastuvõtt ise muutub selektiivsemaks. Säärasel näol sarnles traaditelegraafi aparatuuri konstruksioon ainult väga vähe veel Popovi ja Marconi esimeste aparatuuridega. Kuid ka nende jaamade võimsust saadi tõsta vaid kuni 2 kW. Eriti takistas võimsuse tõstmist võimsas sädevahemikus tekkiv soojus.

Esimeseks võistlejaks sädevahemikule ilmus volta kaar. Nagu teada, leiuas volta kaare juba 1821. a. tuntud inglise õpetlane ja Faraday õpetaja Davy.

„Kas te ometi kord ei taha oma valjuhääldaja tasasemaks lülitada!“

KAAR-RAADIOTELEGRAAFIJAAMAD.

Juba E. Lecher (1888. a.), E. Thomson (1892. a.) ja N. Tesla (1895. a.) katsetasid elektromagnetiliste lainete tekitamist volta kaare abil, ent neil ei olnud siin suurt edu. Alles 1900. a. saavutas inglise füüsik Duddel kaargeneraatori abil kaunis püsivaid kustumatuid võnkumisi. Kuid esimesed kaartelegraafijaamad ehitas taani insener V. Poulsen 1902./1903. a.

1912. aastaks olid kaargeneraatorid juba niivõrd täiuslikud ning viimisteldud, et neid hakatakse üles seadma võimsates kaugete asumaade jaamades. 1922. a. hakatakse ehitama Shanghais raadiojaama kahe kaargeneraatoriga, mille võimsus 1000 kW. 1923. a. on kaarsaatja koguvõimsus ligemale 20.000 kW. 1924. a. püstitatakse võimsaim raadiojaam Jaava saarel otseühenduseks Hollandi emamaaga Euroopas. Jaama kaargeneraatori võimsus on 1200 kW. Kuid sellega lõpebki ja katkeb kaarsaatjate võidukäik. Nimelt kaarsaatjad osutusid, eriti Peddersen'i täienduste tõttu (1917.—1921. aastal), võimsate kustumatute võnkumiste rahuldavaks allikaks vaid väga pikkadel lainetel — 10.000 m ja rohkem. Kõrged võimsused olid seejuures tarvilikud suurte kauguste ületamiseks. Ent suurte kauguste ületamise probleemi lahendasid lamplühilaine-saatjad hoopis hõlpsamalt.

KÕRGESAGEDUSLISED MASINJAAMAD.

Peagu üheaegselt kaargeneraatori- ga alustas oma arengut kustumatuid elektromagnetiliste lainete tekitajana kõrgesagedusline masingeneraator. Töödega selles suunas alustas N. Tesla juba 1891. aastal. R. Fessenden arendas 1905. a. asja edasi ja 1906. a. ehitaski E. Alexanderson Ameerika Ühendriikides esimese kõrgesagedus- lise masingeneraatori. Et aga masinast otseselt saadavad sagedused ei olnud küllalt kõrged, siis konstrueeris R. Goldschmidt 1907. a. erilise, sageduste tõstmise seadmega varustatud masingeneraatori, mispeale algas intensiivne masinjaamade ehitamine.

Huvitav on jälgida raadiotelegraafijaamade aparatuuri arengut, sõltu- vuses saatja konstruksiooni muutustest. Kujukaks näiteks on siin tuntud Saksa suursaatjaama Naueni areng. 1906. a. ehitati Nauenis väike- võimsusline sädejaam. 1909. a. tõsteti sädejaama võimsus 30 kW peale ja püstitati antennimast kõrgusega 100 m. 1911. a. tõstetakse masti kõrgus 200 m peale ja kaarsaatja võimsus suurendatakse 100 kilovattini. 1912. a. seatakse üles masingeneraator võim- susega 120 kW. 1913. a. püstitatakse terve rida antennimaste mitmesugus- es kõrguses kuni 260 m ja saatejaama võimsus tõstetakse 200 kW peale. 1917. a. seatakse Nauenis üles 400-ki- lovattiline kõrgesagedusline masinge- neraator. Sellest peale võib märgata arengus teatud seisakut selle hetkeni,

mil võeti tarvitusele lühilained. Rohkearvulisi maste hakatakse maha võtma, sest nagu mujalgi, teostavad ka siin lühilained täieliku revolutsiooni jaama konstruktsioonis, muutes muuseumiesemeteks alles võrdlemisi uued ning töötamiskõlvulised aparaadid.

ELEKTRONLAMPIDEGA RAADIOJAAMAD.

Suurim revolutsioon paremusele, ühtlasi ka arengu järsk tõus sündis raadiotehnikas siis, kui võeti tarvitusele elektronlambid. Sest ka tolleaegse raadiotehnika viimasel sõnal — kõrgsageduslisel masinageneraatoril oli muu hulgas suurimaks puuduseks asjaolu, et generaatori poolt tekitatud kustumatute lainete pikkus sõltus masina ankru tiirudearvu stabiilsusest. Väikseimgi kiiruse muut kutsus otsekohe esile ka lainepikkuse muudu.

Tuntud leidub Thomas Alva Edison avastas 1883. a. juhuslikult nähtuse, et elektrilaeng on võimeline vabane ma materiasst ja liikuma ainetühjas ruumis. Edison ei osanud tol ajal hinnata seda leiutust, kuid see nähtus panigi aluse elektronlambile. Elektronlambi ideega tegelesid esimestena Flemming, Wehnelt ja Lieben, kuid tegelikult konstrueeris esimesena elektronlambi 1907. a. Lee de Forest.

Ehkki elektronlambiga tehti katseid juba Lee de Foresti poolt 1902. a. peale, siiski ta, kuni 1912. aastani erilist suurt levikut ei saanud põhjusel, et ioniseerimise kaod olid väga suured, mis oli tingitud madalast vaakuumist lambis. 1913. a. ameeriklane Langmuir, kasutades tolle aja kõige viimisteldumaid elavhõbe-pumpasid, saavutas õhuhõreduse 0,00001 mm elavhõbeda sammast (Lee de Foresti oli vaid 0,007 mm). See viis elektronlambid. kõikidesse raadojaamadesse.

Peab märkandama, et 1913. aasta oli üldse õnnelik raadiotehnikale. Sest samal aastal tegigi Saksa insener A. Meissner leiutuse, et elektronlampi võib tööle rakendada kõrgsagedusvoolu generaatorina. Selleks on vaja lambi võret vaid toita vahelduvvooluga. 1913. a. peale algas elektronlambi võimas areng ning võidukäik raadiotehnikas ja praegusel ajal ei ole 100 kW võimsusega lamp enam harulduseks. Elektronlamp on muutunud absoluutselt asendamatuks osaks nii igas saatjaamas kui ka vastuvõtjas.

BELGRADIS AVASTATI SALA- SAATJA

Belgradi politsei tegi kindlaks salasaatja, mis enne valimisi korraldas vastasrinna saateid. Salasaatja asukohaks oli ühe maalri korter. Maalri ise on põgenenud ja seetõttu ei võidud kindlaks teha kelle ülesandel saatja töötab.

MAAILMASÕJA DOKUMENDID HELIPLAATIDEL

Meie hindame heliplaati tänapäeval kui abinõu, millega võib säilitada igasuguseid helisid. Ringhääling heliplaadistab kõik tähtsamad saated ja selle mooduse väärtus ilmneb meile täiel määral just siis, kui ringhäälingus heliplaadidest kuuleme laulmas kuulsaid lauljaid, kes juba ammugi on surnud.

Maailmasõjast on säilinud väga huvitav heliplaatide kogu. Maailmasõja ajal korraldas heliplaadistamist eriline komisjon ja tänapäeval on sellest kogust mängitavad 1650 plaati. 1915. aasta detsembris alustati heliplaadistamisega, kusjuures kõigepealt lõigati vahasse Vene sõjavangide laulu.

Sõjaheliplaate täiendavad maailmasõja juhtivate kindralite heliplaadistatud kõned.

ITAALIA RINGHÄÄLING SEAB TEADUSTAJATELE KÕRGEID NÕUDEID

Itaalia ringhääling korraldab juba mõnd aega pidevalt kursusi ringhäälinguteadustajatele, mis aga pole arvanud soovitud tulemusi. Nüüd ollakse jõudnud arusaamisele, et tulevikus peaks teadustajatele seadma üles väga kõrgeid nõudeid, kuigi neid nõudeid suudavad täita ainult õige vähesed inimesed.

Itaalia ringhäälinguvalitsus on teadustajatele seadnud üles järgmised nõuded:

1. Mõnus hääli ilma ühegi dialekti kaaskõlata.
2. Selge hääldamine loomuliku, rahuliku häälekõlaga, ilma igasuguse kunstlikkusega.
3. Kindlust ja otsustusvõimet kõrgemal määral.
4. Kõiki alasisid haarav üldharidus.
5. Välismaa nimede korrektne hääldamine, parim ladinakeelne hääldamine.
6. Kodu- ja välismaa konponistide ja kirjanikkude nimede ja teoste tundmine.

*Soodsail tingimusil
ostate*

**M'ALESTUS-
SAMBAID**

A. Ed. Jürgens'i

juures

**KAUPMEHE TÄN. 7,
TALLINN.**

Asut. 1851.

7. Parim kasvatus, täielik korrektsus ja tubli annus takti ja enesekindlust.

KAHEKSA SAATJAT TSEHHO- SLOVAKKIA VASTU

Moskva valitsus on Ukrainas ehitanud 8 saatjat, mis lähemal ajal alustavad tööd. Need saatjad peavad astuma „võitlusse“ Saksa ja Tšehhi saatjate vastu.

Samal ajal on Ukrainas keelatud Tšehhi saatjate kuulamine. Selle keelu vastu eksijaid karistatakse kuni 20-aastase vangistusega.

Uued Ukraina saatjad töötavad Tšehhi saatjatega ühel lainel, et nende kuulamist Ukrainas teha võimatuks. Hilisõhtutel aga, kui Tšehhi saatjad vaikivad, saavad venelased tšehhikeelseid kõnesid uue Praha valitsuse vastu. Venemaa kavatseb veel tosin saatjaid ehitada Ukraina idapiirile, et seega teha võimatuks Saksa saatjate kuulamise. Moskva organiseerib nii siis korrapärase eetri sõja.

PÜHA ÖÖ, ÕNNISTUD ÖÖ.

Huvitavat selle laulu sünniloost.

Tänavu möödub täpselt 120 aastat tuntud jõululaulu „Püha öö, õnnistud öö“ sünnist. Selle laulu hälliks oli Ostmark Saksamaal ja „vanemaiks“ abipreester Josef Mohr ja organist Franz Gruber. 24. detsembril 1818. aastal kõlas see laul esmakordselt Salzburgis, Oberndorffis. Kuna orel kirikus parajasti katki oli, siis laulsid laulu soolohääled ja koor gitarril saatel.

Üks Zillerthali oreliparandaja, kes kutsuti Oberndorfi katkist oreilit parandama, kuulis seal ka laulu „Püha öö õnnistud öö“ ja viis selle laulu kaasa Tiroomi. Seal õppisid temalt laulu musikaalsed õed Strasserid, kes olid elukutselt kindategijad ja igal aastal käisid Leipzigi messil ning seal muuseas ka raha teenisid Tiroomi laulude esitamisega.

Ilus lihtne laul, mille meloodia autoriks hulk aega peeti Haydnit, võitis peagi kõikide südamed ja ilmus 1854. aastal trükist ühes „Ehtsate Tiroomi laulude“ kogus.

120 aasta jooksul on see laul olnud seotud lugematute inimeste jõuluõhtutega. Tänapäeval on ta tuttav kogu maailmas: nii Briti Indias kui ka Uuel Meremaal, nii Skandinaavias kui ka Ameerikas. 1870. aastal kõlas see laul Pariisi ees ja ilmasõjas väljendasid tema rahulikud helid seda rahutahet, mis ühendas mitmel frondil võitlejaid.

Kui ringhäälingu kaudu teostus rahvaste lähenemine, siis teostus kena komme: Ameerika kuulajate soovil saadetakse see laul igal jõuluõhtul eetrisse laulu komponeerija — lihtsa maakooliõpetaja haualt — õnnis teade rahuarmastusest ja inimarmastusest kõigile neile, kellel on head tahet...

RAADIO, ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄALEKANDJA • Ilmub kord nädalas • Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, Narva mnt. 27 • Tellimishind: aastas 4.50, 6 kuud 2.40, 3 kuud 1.20 ja 1 kuu 0.40 kr. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused.

Väljaandja: Üleriiklik Eesti Raadioühing. Tegevtoimetaja: Karl Kesa. Vastutav toimetaja: L. Ojaveski.